

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

**Multimediální prezentace geografického výzkumu – Urbánní geografie
Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace**

Alena Hrdličková

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice 2010

Přednostně bych chtěla poděkovat doc. J. Kubešovi za pozornost, kterou věnoval mé práci a za jeho odborné rady při vypracování této diplomové práce. A dále také panu J. Hrdinovi a Prof. G. Švejdovi, kteří mi pomohli s vytvořením informačně technologické části.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce Pedagogickou fakultou, a to v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných na CD přiloženém k diplomové práci, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích

.....

podpis

Anotace

HRDLIČKOVÁ, A. (2010): Multimediální prezentace geografického výzkumu – Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace. Pedagogická fakulta. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. 60 s.

Diplomová práce popisuje možnosti a formy multimediální prezentace pro výuku na vysoké škole nebo prezentace na vědeckých konferencích, a to na příkladě výzkumu urbánně geografické problematiky Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace. V první části se zaměřuje na programy a programová zařízení umožňující vytvoření prezentace, mezi které patří např. PowerPoint a také technická zařízení, která slouží k promítání již vytvořených prezentací (projektory, dataprojektory, diaprojektory a vizualizéry). Ve druhé části práce shromažďujeme a třídíme podklady z urbánně geografického výzkumu Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace pro tvorbu multimediální prezentace. Ve třetí části diplomové práce zařazujeme 262 stránkovou prezentaci daného výzkumu primárně určenou pro výuku studentů oborů geografie. Urbánně geografický výzkum Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace se v této diplomové práci zabývá historickým vývojem města, polohou města, prostorovou strukturou města (geneticko-koncentrickou, funkční, urbanisticko-morfologickou, sociální a demografickou) i aglomerace (také suburbanizací), infrastrukturou města a aglomerace (dopravní, technickou a biotickou) a v závěru také vybranými esteticko-kompozičními charakteristikami prostředí Českých Budějovic.

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

Klíčová slova: multimediální prezentace, urbánní geografie, prostorová struktura města, České Budějovice

Annotation

HRDLIČKOVÁ, A. (2010): Multimedia presentation of geography research – Urban geography of České Budějovice and the agglomeration of České Budějovice. Pedagogical faculty. University of South Bohemia. 60 s.

This diploma thesis describes possibilities and forms of multimedia presentation for education at the University or presentations at scientific conferences, using the example of research in the field of urban geography of České Budějovice and the agglomeration of České Budějovice. In the first part we focus on programs and program systems, which are used to create presentations. To these programs belongs for example PowerPoint and also technical equipment, which allows us to show complete presentations (projectors, dataprojectors, slide projectors, document cameras). In the second part of this work we gather and sort materials of urban geography research of České Budějovice and the agglomeration of České Budějovice to make a multimedia presentation. In the third part of this work we add a 262-slide presentation of this research, primarily intended for students of geography. In this work, the urban geography research of České Budějovice and the agglomeration of České Budějovice deals with the historical evolution of the city, the location of the city, the spatial structure of the city (genetic and concentric, functional, urban-morphological, social and demographic) and the agglomeration (also suburbanization), the infrastructure of this city and its agglomeration (traffic, technical and biotic) and in the end with selected aesthetic and compositional characteristics of the surroundings of České Budějovice.

Diploma thesis tutor: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

Keywords: multimedia presentation, urban geography, spatial structure of the city, České Budějovice

OBSAH:

1. ÚVOD	str. 8
2. SOUČASNÉ MOŽNOSTI A FORMY MULTIMEDIÁLNÍCH PREZENTACÍ	
2.1. Vstup do problematiky	str. 9
2.2. Technická zařízení pro multimediální prezentaci	str. 14
2.3. Programy, programové vybavení pro multimediální prezentaci	str. 21
3. LITERATURA K ŘEŠENÉ PROBLEMATICE	
3.1. Literatura k urbánně geografické teorii a metodologii	str. 26
3.2. Literatura o urbánně geografickém výzkumu měst a aglomerací v Česku a v Evropě	str. 28
3.3. Literatura o urbánně geografickém a souvisejícím výzkumu na Českobudějovicku	str. 29
3.4. Literatura k problematice multimediálních prezentací	str. 32
4. VYTVÁŘENÍ MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE – URBÁNNÍ GEOGRAFIE ČESKÝCH BUDĚJOVIC A ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE	
4.1. Struktura multimediální prezentace	str. 33
4.2. Grafická úprava multimediální prezentace	str. 34
4.3. Výběr a úprava převzatých textů a tvorba vlastních textů	str. 36
4.4. Vyhledávání, výběr a úprava grafických, zvláště kartografických a fotografických ukázek	str. 37
4.5. Hypertextové a internetové odkazy	str. 39
5. MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE - URBÁNNÍ GEOGRAFIE ČESKÝCH BUDĚJOVIC A ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE (struktura)	
5.1. Urbánně geografický výzkum a literatura – Českobudějovicko, Česko, Slovensko, evropské post-socialistické země	str. 42
5.2. Historicko-geografický vývoj města a aglomerace (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)	str. 43
5.3. Poloha města a aglomerace (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)	str. 44
5.4. Prostorová struktura města (obecně a Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)	str. 45

5.5. Suburbanizace a její prostorová struktura aglomerace (obecně a v Českobudějovické aglomeraci)	str. 47
5.6. Infrastruktura města a aglomerace - Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace	str. 47
5.7. Vybrané esteticko-kompoziční charakteristiky města (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)	str. 49
5.8. Použitá literatura a další zdroje pro multimediální prezentaci	str. 49
6. ZÁVĚR	str. 50
7. LITERATURA A INTERNETOVÉ ZDROJE	str. 52
8. PŘÍLOHA – URBÁNNÍ GEOGRAFIE ČESKÝCH BUDĚJOVIC A ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE (samostatná příloha na CD) ...	str. 60

1. ÚVOD

Jsem rodačka z Českých Budějovic, a tak mne zaujalo vypsání téma na diplomovou práci řešící urbánně geografickou tematiku Českých Budějovic a jejich aglomerace. V kombinaci studuji zeměpis a matematiku, je mi proto relativně blízká problematika výpočetní techniky, počítačových databází atp. Jako budoucí učitelka budu muset co nejlépe prezentovat přednášenou látku. Jednou z cest je použití multimédií ve výuce. Také z tohoto důvodu mi téma práce vyhovuje.

Multimediální prezentace – Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace vychází z existujících podkladů zpracovaných na KGE PF JU (jde především o práce doc. Kubeše) a také z dalších urbánně geografických českých a slovenských publikací. Tyto podklady jsem pak seřídila, upravila a vhodně uspořádala do prezentace PowerPoint-u. Multimediální prezentaci je možné využít ve výuce (např. předměty Urbánní geografie měst a aglomerací nebo Sociální geografie III.), pro velké vyzvané přednášky na dalších geografických a urbanistických pracovištích, i pro prezentaci na konferencích.

Společně s kolegyní Lenkou Poórovou jsme také připravily úvodní část – kapitolu Současné možnosti a formy multimediálních prezentací.

Cíle:

1) Popsat možnosti a formy multimediální prezentace pro výuku na vysoké škole a prezentace na vědeckých konferencích na základě dostupné odborné literatury, dotazování expertů na danou problematiku a práce s internetem (tato část práce vznikla za spolupráce Lenky Poórové).

2) Shromáždění, dopracování a utřídění rozmanitých podkladů z urbánně geografického výzkumu v Česku, zvláště Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace, pro tvorbu multimediální prezentace „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace“.

3) Vlastní vytvoření výše uvedené multimediální prezentace (půjde o rozsáhlou prezentaci, primárně určenou pro studijní obory zahrnující výuku prostorového plánování, urbánní geografie a územního rozvoje měst, kterou bude možné dále upravovat a krátit).

2. SOUČASNÉ MOŽNOSTI A FORMY MULTIMEDIÁLNÍCH PREZENTACÍ

2.1. Vstup do problematiky

Informace, informační komunikační technologie, informační komunikační prostředky, počítačová gramotnost

Dnešní dobu bychom mohli označit jako informační revoluci, kdy vyhodnocujeme velké objemy informací a tyto informace zpracováváme pomocí výpočetní techniky. Ottova encyklopedie (Kolektiv, 1997) definuje *informaci* jako zprávu nebo poučení. Definice informace jako takové je mnohem složitější, protože s informacemi se setkáváme v různorodých odvětvích lidské činnosti, které si přizpůsobují pojetí informace podle své potřeby. E. Mleziva (podle Dostál, 2007) říká, že pojem informace je chápán v obecné rovině jako zpráva, sdělení, poučení, podání, údaj. Dnešní svět je přehlcen nejrůznějšími druhy informací, které se na nás „valí“ z médií (ať už se jedná o tisk, rozhlas, televizi nebo internet) a z dalších zdrojů. Především v posledních deseti až dvaceti letech se „svět informací“ stále více globalizuje, se všemi pozitivními i negativními důsledky. Člověk je čím dál tím víc „obtěžován“ nepotřebnými informacemi a je jen na něm, jaké informace si vybere a jaké naopak odsune na druhou kolej. Jednou z příčin a z projevů informačního boomu je rozšíření informačních komunikačních technologií ve společnosti.

Informační komunikační technologie (anglicky „information communication technology“ – ICT) se využívají v rozmanitých oblastech lidské činnosti. M. Pálušová a N. Adamec charakterizují informační technologie jednoduše jako prostředky, metody a formy zpracování informací prostřednictvím moderních komunikačních prostředků, jako jsou lokální a globální počítačové sítě (Pálušová, Adamec, 2007). ICT tedy nemůžeme chápat pouze jako návod, kterým získáme zprávu, ale je to komplex prostředků, metod a forem s nimi nerozlučně spojenými (Pálušová, Adamec, 2007).

Člověk ve 21. století je nucen pracovat s *informačními komunikačními prostředky*, které jsou součástí ICT. Informační komunikační prostředky zefektivnily lidskou práci a přinesly nový pojem „*informační gramotnost*“. Informační gramotnost je nepostradatelná pro člověka, který chce něčeho dosáhnout a mít stálý a kvalitní kontakt se světem. Pojem informační gramotnost se postupem času mění, rozšiřuje a částečně mění svůj význam. Poprvé definoval v USA pojem informační gramotnost v roce 1974 předseda Information Industry Association Paul Zurkowski, který za informačně gramotné jedince považoval ty

jedince, kteří jsou připraveni používat informační zdroje při práci, a kteří se naučili využívat širokou škálu technik a informačních nástrojů, stejně jako primární zdroje informací, při řešení problémů (Dostál, 2007). Širší pojem – gramotnost – byl v minulosti chápán v širším slova smyslu nejčastěji jako schopnost číst a psát. Dnes se běžně používá slovo gramotnost například v těchto spojeních: dokumentová gramotnost, numerická gramotnost, početní gramotnost, jazyková gramotnost, literární gramotnost, informační gramotnost, počítačová gramotnost, ICT gramotnost, technologická gramotnost, technická gramotnost, fyzikální gramotnost, dramatická gramotnost, přírodovědná gramotnost, matematická gramotnost, mediální gramotnost, výtvarná gramotnost, zemědělská gramotnost, hudební gramotnost atd. Proto by bylo vhodné definici gramotnosti rozšířit – „vědomosti, dovednosti a postoje v určité oblasti poznání“ (Dostál, 2007). Informační gramotnost má co dočinění s informacemi. Pojmem informace jsme se zabývali výše. Informační gramotnost má mnoho definic. V dokumentu Státní informační a komunikační politika (podle Dostál, 2007) je informační gramotnost chápána jako schopnost uvědomit si a formulovat své informační potřeby, orientovat se v informačních zdrojích, vyhledat informace prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, tyto informace vyhodnotit a využít při řešení konkrétní životní situace či odborného úkolu (knihovnam.nkp.cz, 26.4.2009).

Informačně komunikačně vzdělaný člověk, podle výše uvedených definic, zvládne rozpoznat informační potřeby, umí použít nejvhodnější prostředky pro získání informací, zná a využívá vhodné zdroje a informační systémy, ve kterých nalezne pro něj potřebnou informaci, umí se na informace podívat i kriticky, dále s informacemi pracuje a využívá je, tyto informace dokáže zprostředkovat jiným lidem pomocí nejrůznějších technologií v nejrůznějších podobách a v neposlední řadě si je vědom právních i morálních aspektů při použití informací (Dostál, 2007)

Užší pojem než informační gramotnost je *počítačová gramotnost*. Informační gramotnost se točí kolem schopností a dovedností pracovat s nejrůznějšími informacemi (viz definice výše zmíněné). Počítačová gramotnost, jak už z názvu vyplývá, se dotýká práce s počítačem. Počítačová gramotnost je spjata s gramotností informační. Počítačová gramotnost také může umožnit získat jejím prostřednictvím dobrou celkovou informační gramotnost. Dá se říci, že je dnes dokonce jednou z podmínek, aby jedinec dosáhl informační gramotnosti. Počítačově gramotný člověk tedy umí pracovat s počítačem a dalšími prostředky s ním souvisejícími (např. tiskárna, skener), orientuje se v nabídce vhodného software a obratně využívá a pracuje s počítačovými informačními sítěmi, především se sítí Internet. P.

Sak a K. Saková vymezují pojem počítačová gramotnost takto: počítačová gramotnost jako kompetence, které umožní jedinci využívat nové technologie pro jeho profesní a osobní život v té míře, kdy se necítí komputerově handicapován, není za digitální překázkou a jeho osobní i profesní rozvoj prostřednictvím počítače je otázkou jeho volby (www.lupa.cz, 6.4.2009).

Pojmy počítačová a informační gramotnost, by se neměly zaměňovat nebo dávat mezi ně rovnítko. Když je v současnosti člověk považován za informačně gramotného, je většinou i zároveň počítačově gramotný. Počítačová gramotnost je důležitým prostředkem pro získání informační gramotnosti. Člověk počítačově gramotný nemusí být bezpodmínečně informačně gramotný. Aby člověk vůbec mohl obstát v dnešní společnosti, musí být seznamován s informační a počítačovou gramotností od dětství. K tomu samozřejmě napomáhají vzdělávací instituce a jejich základní kurikulární dokumenty. Naše nové rámcové vzdělávací programy zaručují, že vzdělání v této oblasti se stále bude rozvíjet a rozšiřovat (Dostál, 2007).

Možnosti multimediální prezentace

S vizuální prezentací při sdělování informací se v dnešní době setkáváme velmi často. Důvod je prostý. Většina z nás totiž vnímá lépe zrakem než sluchem. Předávání informací současně zvukem i obrazem je ještě efektivnější. Týká se to populace bez smyslových vad - bez poškození zraku či sluchu. Vizuální komunikace může lépe ovlivnit vnímání informací. Díky *počítačové vizualizaci* se stává sdělování informací názornější, pro mnohé lépe pochopitelné (například názorná ukázka grafu, tabulky nebo zobrazení mluveného slova). Navíc člověka většinou i zaujme právě efektivní zobrazení informací než pouhá strohá ústní přednáška prezentujícího, kdy posluchač lépe udrží pozornost. Mnozí přednášející používají počítačovou vizuální prezentaci při přednáškové prezentaci z důvodu pocitu jistoty, kdy mají pocit, že se při přednášce mohou opřít o techniku a připravenou prezentaci. Někteří chtějí pouze oslnit posluchače svým uměním „dělání efektů“ aniž by tato vizualizace přinesla efekt výukový. Každopádně přednášející (vyučující, prezentátor) by měl při časově delší prezentaci průběžně shrnout již řečené informace a totéž provést v závěru svého projevu. Při nedostatku času lze tato opakování nahradit jejich vizuální podobou a tím daná sdělení ještě více zesílit (důležitá je samozřejmě i delší „přítomnost“ těchto informací před očima publika) – (Horný, 2001).

Kvalitní počítačová vizuální prezentace by měla být doplněna o předání tištěných informací k přednášce. Tyto materiály obdrží posluchač ještě před samotnou prezentací nebo je může posluchač dostat také až po ukončení prezentace, pak tedy takovéto materiály slouží

pro připomenutí si odpřednášené problematiky. Nemusí se samozřejmě jednat pouze o celou přednášku učiva, někdy jde jen o její zásadní část nebo o prezentaci nějakého výrobku či služby. V podkladových materiálech lze shrnout nejdůležitější myšlenky prezentace nebo naopak „dodat“ informace podrobnější, které by průběh prezentace třeba zbytečně zpomalily (Horný, 2001). Určitý problém také tkví ve větším zájmu posluchačů o podkladové materiály než o samotnou prezentaci. Přednášející se pak musí vyrovnat s tím, že posluchači nebudou tolik vnímat jeho verbální projev a vizuální efekty prezentace a ztratí se tak kontakt mezi přednášejícím a posluchačem. Může se stát, že publikum bude ve vnímání informací napřed, protože čtení podkladových materiálů je proces rychlejší než rychlost výkladu.

Jestliže je přítomen intenzivní vztah mezi přednášejícím a posluchačem, přičemž počítačová prezentace je přednášejícím komentována a obsluhována, nazývá se tato prezentace *prezentací řízenou*. V jiné situaci je přednášející, který přímo neobsluhuje vizuální počítačovou prezentaci. Taková volba způsobu prezentace je nazývána *prezentace automatická*. Poslední volbou způsobu počítačové prezentace je *prezentace interaktivní*. Interaktivní prezentace se využívá, pokud chybí někdo, kdo by ji přímo předváděl, jako je tomu u automatické prezentace. Jedná se o vizuální počítačovou prezentaci, kterou využívají lidé, kteří ji nesestavovali, kteří si ji jen prohlížejí na počítači, ať už z důvodů studijního, zájmového či z jakéhokoliv jiného důvodu. Je zde znatelná výhoda oproti automatické či řízené vizuální počítačové prezentaci. Posluchač (příjemce) si totiž sám může zvolit tempo prohlížení, případně se může vrátit nazpět v prezentaci, nebo si zvolí části, které jsou pro něj stěžejní a ostatní vypustí, navíc si může sám doplnit do počítačové prezentace své poznatky, poznámky. Je nutné dbát na to, aby interaktivní počítačová prezentace byla opravdu srozumitelná, jasná, s jednoduchým ovládním. Posluchač (příjemce) v ní musí vidět hlavní záměr tvůrce (Horný, 2001).

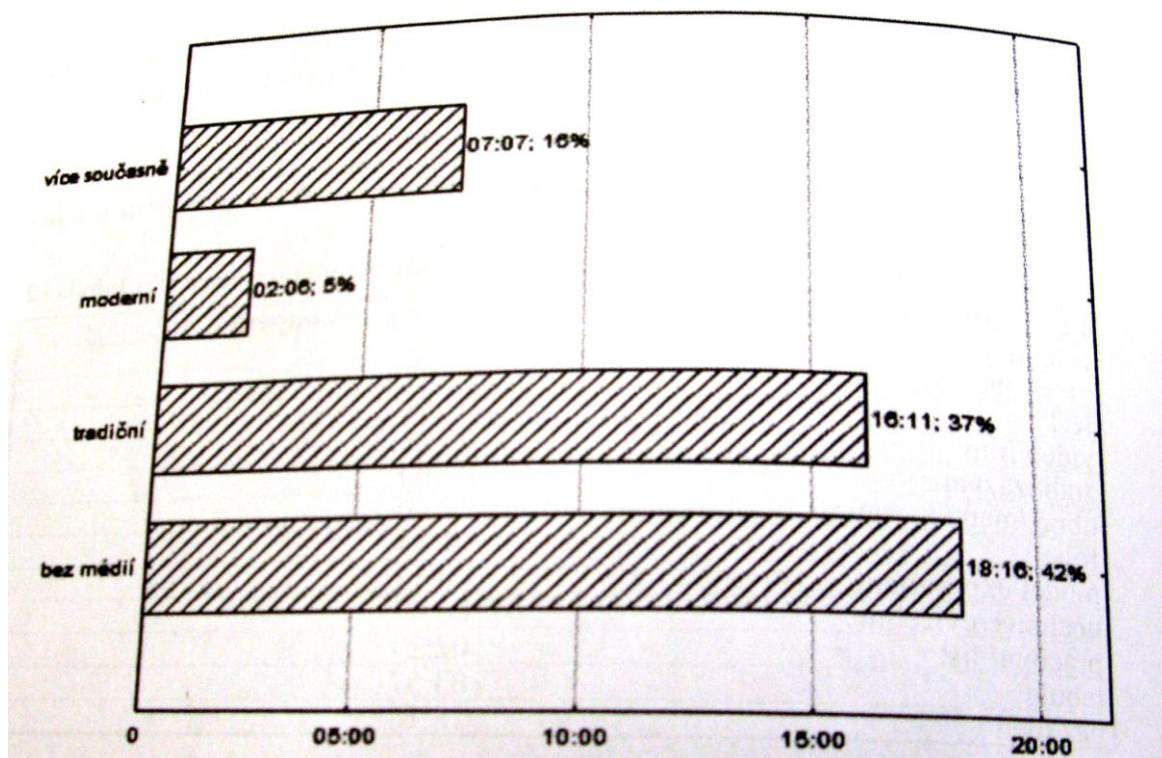
Hlavní cíl prezentace je vždy stejný. Musí prezentovat informace nejen dostatečně názorně, ale současně i tak, aby diváci byli zaujati, aby byla upoutána jejich pozornost. To by mělo platit jak u prezentací, které představují například firmu na veletrhu, ale také u prezentace, která například seznamuje s výsledky práce v rámci nějakého výzkumu (Horný, 2001). Prezentace je tvořena třemi hlavními pilíři. Patří mezi ně cíl, obsah a forma. Je důležité brát v úvahu, pro koho a pro jaké účely je prezentace tvořena a tomu přizpůsobit cíl, obsah i formu dané prezentace.

Multimédia ve výuce zeměpisu

Vyučování zeměpisu může probíhat v nejrůznějších formách od tradičního vyučování až po netradiční moderní způsob výuky, lze také využít různé metody pro zefektivnění výuky. V této části se zaměříme na některé obecné otázky využití multimédií ve výuce zeměpisu. Mezi multimédia můžeme zařadit různá videa, audiozáznamy, audiovidea, využití informačních a komunikačních technologií a nejrůznějších programů a prostředků, kterými se budeme zabývat v následujících kapitolách 2.2. „Technická zařízení pro vizuální prezentaci“ a 2.3. „Programy, programové vybavení pro multimediální prezentaci“. Role média v edukačním prostředí vzrůstá a nabízí prostor pro experimentaci s identitou jedince (Mašek, 2006). Pro výuku zeměpisu je vhodné využívat internet, který nám umožní prohlížení nejrůznějších internetových stránek, které jsou věnovány zeměpisným tématům jako například turistika, památky, charakteristiky přírodního prostředí (vodstvo, georeliéf, ochrana přírody, atp.), charakteristiky obyvatelstva, osídlení, výroby, atp. Setkáme se zde s velkým množstvím dat, map, statistik a fotodokumentace, které mohou zefektivnit výuku a udělat ji tak zajímavější. Umožňuje nám „virtuální cestování“ po světě (Zounek, Kříž, Kunzová, 2003).

Výzkumem využívání moderních a tradičních forem výuky se zabývala Hübelová (2009) – Graf 1. Kde na základě videozáznamů výuky zeměpisu zkoumala využívání tradičních metod výuky (frontální výklad s využitím nástěnných map, učebnic, pracovních listů, atd.) a využití didaktických medií, kterými jsou například video, film, ICT (informační a komunikační technologie), audiozáznamy, apod. V dnešní době ještě stále převažuje vyučování bez medií.

Využívání počítačových programů a jiných multimediálních prostředků je ve výuce velice efektivní a vede k větší úspěšnosti při řešení problémových úkolů. Důležitý je způsob a účel využívání těchto programů a prostředků a důležité také je, zda má s nimi vyučující zkušenosti a do jaké míry je v této oblasti vzdělán.

Graf 1. Využití různých metod ve výuce zeměpisu (Hübelová, 2009)

2.2. Technická zařízení pro vizuální prezentaci

Promítací stroj

Promítací stoj - Obr. 1., 2. nám umožňuje sledovat především natočené filmy. V některých publikacích či příručkách se také můžeme setkat s jiným označením, kterým je filmový projektor nebo promítačka. U nás se začal používat hlavně od roku 1924. V tomto období se totiž obecně datuje vznik kina v Československu. Promítací stroj je založen na využívání fyziologického jevu setrvačnosti lidského oka. Je tedy postaven na základně vlastnosti doznívání zrakového vjemu lidského zraku a psychologické zkušenosti o průběhu pohybů ve skutečnosti. V odborné literatuře se můžeme setkat s rozdělením promítacích strojů do dvou skupin. První skupinou jsou přenosné promítací stroje na 8 mm a 16 mm film, které se dnes ale už nepoužívají, protože je nahradila modernější technika – videotechnika. Do druhé skupiny spadají stabilní promítací stroje na 35 mm nebo na 70 mm film. Vyznačují se robustní konstrukcí s vysokým světelným tokem. Používají se ve stálých kinech, které ještě

nepodlehly digitálnímu videu. Jako jejich přednost můžeme uvést velké promítací plátno, které umocňuje náš zážitek a lepší vnímání (cs.wikipedia.org,1.10.2009).

Obr. 1. Historický promítací stroj. (www.obeckruh.cz, 1.10.2009)

Obr. 2. Přenosný promítací přístroj pro promítání nezvukových 16 mm filmů.
(www.meopta.com, 1. 10. 2009)

Diaprojektory

I v dnešní době se ještě díky svým vlastnostem pro prezentace používají diaprojektory – Obr. 3., 4. Jejich výhodou jsou čisté, jasné barvy, výborný kontrast diapozitivů ve srovnání s fotografií či videem. Používají se hlavně ve školství, lékařství, architektuře a jinde, kde se uchovalo mnoho obrazového materiálu ve formě diapozitivů. Diaprojektory můžeme rozdělit, stejně jako u předešlého typu, do dvou skupin – řadové a karuselové (www.avmedia.cz, 11.10.2009)

Řadové diaprojektory jsou vhodné pro domácí, školní, příležitostně pro kancelářské využití. Výhodou je jednoduchost, odolnost a také nízká pořizovací cena. Mají kabelové či infračervené dálkové ovládání, kterým se zaostřují a také posouvají diapozitivы oběma směry. Některé typy ostření obrazu provádějí automaticky. (www.avmedia.cz, 11.10.2009).

Karuselové diaprojektory se uplatňují v rámci každodenního kancelářského použití. Jsou bohatě funkčně vybaveny, mají jednoduchou obsluhu, jsou poměrně spolehlivé, mají širokou nabídku objektivů a dalšího příslušenství. Stejně jako řadové diaprojektory používají kabelové nebo infračervené dálkové ovládání (www.avmedia.cz, 11.10.2009).

Obr. 3. Řadový diaprojektor. (www.avmedia.cz, 11.10.2009)

Obr. 4. Karuselový diaprojektor (www.avmedia.cz, 11.10.2009)

Datový projektor - dataprojektor

Abychom mohli efektivně využít připravenou multimediální prezentaci, je zapotřebí mít odpovídající technické zařízení. Mezi hlavní technická vybavení, které nám umožní převedení obrazovky stolního počítače na promítací plochu, patří datový projektor – Obr. 5. Datové projektory (zkráceně dataprojektory nebo také video projektory) lze rozdělit do 4 základních skupin – ultralehké datové projektory; osobní datové projektory; mobilní datové projektory a konferenční datové projektory (www.avmedia.cz, 2.10.2009).

„*Ultralehké datové projektory*“ se vyznačují velmi nízkou hmotností i malou velikostí. Mezi jejich další vlastnosti patří (kromě miniaturní velikosti a velmi nízké hmotnosti) také tichý provoz a elegantní design. (www.avmedia.cz, 2.10.2009).

Nejvíce zastoupené jsou datové projektory spadající do skupiny „*osobní datové projektory*“. Jsou určeny především pro menší počet posluchačů například pro prezentace u klienta, obchodní jednání, školení. Navíc jejich předností jsou také dobré transportní vlastnosti, nízká hmotnost, jednoduchá instalace (veškeré nastavení parametrů obrazu je zcela automatické) a snadná obsluha, tudíž jsou vhodné i na cesty (www.avmedia.cz, 2.10.2009).

Větší a robustnější přístroje s univerzálností a všestranností použití patří do skupiny „*mobilních datových projektorů*“. Tyto přístroje se uplatňují pro prezentace ve velkých sálech při poradách vedení firmy, při firemním školení pro větší počet posluchačů či pro jiné vzdělávání. Dále také pro prezentaci na výstavách a pro prezentaci, kterou sdílí více uživatelů. Jejich typické vlastnosti jsou široká škála použití, vysoký světelný výkon, všestrannost a množství funkcí (www.avmedia.cz, 2.10.2009).

Posledními z výše zmiňovaných typů dataprojektorů jsou „*konferenční datové projektory*“, které se stejně jako mobilní datové projektory hodí do velkých sálů. Jsou součástí konferenčních místností, přednáškových sálů nebo školicích středisek. Používají se na veletrzích, výstavách, multimediálních show, ale také při školení a na konferencích. Přednášející, který používá tento typ datového projektoru, často požaduje při své prezentaci možnost velkoplošné datové projekce a použití mikrofonu. Konferenční datové projektory vyhovují vysokým nárokům na světelný výkon a kvalitu obrazu, proto jsou ideální pro použití ve velkých sálech, kde je často problém s kvalitním a vyhovujícím osvětlením. Dále umožňují práci v nejvyšších rozlišeních. Konferenční datový projektor má také výhodnou a velmi širokou škálu vstupů pro připojení několika odlišných zdrojů signálu najednou (www.avmedia.cz, 2.10.2009)

Je důležité vybrat vhodný datový projektor. Musíme být předem rozhodnutí, jestli bude datový projektor stále připojen k počítači ve specializované místnosti, nebo zda bude mobilní. Trvalé připojení k počítači v místnosti má výhodu rychlého použití, protože jej nemusíme kompletovat s počítačem a vyvarujeme se tak možných chyb, které se mohou objevit při zapojování. V přenosném datovém projektoru vidíme výhodu právě v jeho mobilitě. Přenosný datový projektor předpokládá samozřejmě přenosný počítač (notebook) nebo vhodný stolní počítač. Záleží tedy jen na uživateli, jaký typ si zvolí, aby byl nejvhodnější pro jeho potřeby v daných podmínkách.

Obr. 5. Ukázky datových projektorů. Vlevo nahoře ultra lehký datový projektor, vpravo nahoře osobní datový projektor, vlevo dole mobilní datový projektor a vpravo dole konferenční datový projektor (www.avmedia.cz, 2.10.2009).

Vizualizér

Vizualizér – Obr. 6. je často nazýván také jako dokumentová kamera. Dokáže snímat trojrozměrný předmět i průhledné fólie či různé materiály v tištěné podobě. Obraz pak následně za pomoci dataprojektoru zobrazuje na projekční ploše, tudíž výstupní signál není přímo promítán. K nasvícení neprůhledných předloh slouží postranní zářivková svítidla, k projekci průhledných fólií se používá spodní podsvícení (www.avmedia.cz, 11. 10. 2009). Velmi často se používá jako doplněk v rámci dataprojektorové prezentace. Je to vlastně vylepšené řešení dřívějších zrcadlových projektorů, jejichž funkcí bylo promítání

neprůhledných papírových předloh. Jednou z velkých předností těchto vizualizérů je velkého zvětšení. To nám umožňuje lepší viditelnost a čitelnost i na větší vzdálenosti.

Obr. 6. Příklady dvou typů vizualizérů (www.uspesnaprezentace.cz, 11.10.2009)

Interaktivní tabule

Jedná se o velkou tabuli, která je obvykle umístěna na zdi, popřípadě na stojanu. K tomu, aby se mohla prezentace promítat na tabuli je zapotřebí mít interaktivní tabuli propojenou s počítačem a datovým projektorem. Interaktivní tabule – Obr. 7., 8. je v podstatě druh dotykového displeje. Může se využít v různých odvětvích lidské činnosti, například ve školní třídě na všech stupních vzdělávání, ve firemních kongresových sálech a v pracovních skupinách, při trénincích profesionálních sportovních týmů, ve studiích televizních a rozhlasových stanic apod. (cs.wikipedia.org, 3.11.2009).

Typem interaktivní tabule je například SMART Board, který je spíše využíván v oblasti školství, ale své využití najde i v jiných oblastech, jakými jsou například oblast managementu apod. Je aktivní pouze za pomoci projekce a počítače. Obraz je promítán počítačem na tabuli pomocí projekce a uživatel tak může například pomocí prstu nebo speciálních magnetických per ovládat aplikace, označovat objekty, psát výpisky a zvýrazňovat. SMART Board obsahuje Notebook software, který má funkci rozeznávání ručně psaného textu, tzn. že to, co je na tabuli napsáno, umí převést na text. Zobrazovaná část je tvořena dvěma částmi, a to samotnou pracovní plochou a panelem nástrojů (www.linuxexpres.cz, 12.4.2009). Je možné připojování obrázků, zvuků, filmů, animací a textových souborů. Tento software může být využit i jako poznámkový blok, který nám umožňuje psaní, editaci, ale i distribuci informací.

Obr. 7. Interaktivní cvičení (www.linuxexpres.cz, 12.4.2009)

Obr. 8. Interaktivní cvičení (www.linuxexpres.cz, 12.4.2009)

Technickým zařízením pro multimediální prezentaci je vlastně i samotný monitor počítače, zvláště ploché velké monitory umístěné v učebnách a propojené s počítači.

2.3. Programy, programové vybavení pro multimediální prezentaci

Podle encyklopedie Diderot (Kolektiv, 1998) za *software* považujeme nehmotné informační prvky a soustavy, jako jsou například programy. Obecně se za software považuje jakákoli informace instalovaná na některém z paměťových médií počítače. Většinou však za software považujeme systémově uspořádané informace (programy) vytvořené pro nějaký účel při práci s počítačem.

Počítačové programy jsou nezbytnou součástí pro hardware počítače. Software je rozdělen na dvě základní části, kterými jsou *systémový software* a *aplikační software*, který též můžeme nazvat „aplikace“. Dle počítačové encyklopedie wikipedie (cs.wikipedia.org, 10.4.2009) je systémový software programové vybavení počítače, které umožňuje spouštění nebo zpracování aplikačního software. Typický představitel systémového software je operační systém. Tento software můžeme rozdělit na operační systém, který se skládá z jádra operačního systému a nástrojů pro správu operačního systému a na firmware, který je napevno zabudován v hardware a je vykonáván procesorem nebo je určen pro programovatelné hradlové pole (cs.wikipedia.org, 10.4.2009).

Co se týká aplikačního software, tak se jedná o programové vybavení, jehož hlavním úkolem je řešení konkrétních problémů. Mezi jednotlivé typy aplikačního software řadíme například databázové systémy, grafické editory (bitmapové, vektorové), internetové prohlížeče, kancelářské balíky, prezentační programy, spyware, textové editory, ale i výukové programy a hry (cs.wikipedia.org, 10.4.2009).

PowerPoint

Mezi aplikační software využitelný pro multimediální prezentaci patří například *PowerPoint*. Jedná se o program ze sady Microsoft office PowerPoint. Prezentaci v tomto programu lze vytvořit velice rychle a poměrně snadno. PowerPoint není určen jen pro odborníky, ale i pro studenty, učitele a další.

PowerPoint zpočátku vyvinul Forethought, Inc., Sunnyvale, v Kalifornii v roce 1984 pro společnost Macintosh computer. V roce 1987 jej však odkoupila firma Microsoft, která pokračovala v rozvoji tohoto programu (en.wikipedia.org, 13.08.2009).

Prezentace v PowerPointu se skládá ze snímků zvaných „*slide*“, které si může uživatel řadit nebo upravovat podle vlastní potřeby. Také lze měnit pozadí, rozložení stránky, vkládat obrázky (z vlastní složky) nebo kliparty (je to druh obrázků, které jsou součástí

programu nebo je lze získat z Microsoft Office online), text, grafy, tvary různých obrazců (čtverce, kruhy, čáry, ...), tabulky, audio (zvuk), který můžeme získat ze souboru nebo hudebního CD, popřípadě nahrání zvuku do snímku, videa, lze vytvořit dynamické diagramy vztahů, pracovních postupů nebo hierarchií, apod. U všech těchto věcí se dá nastavit časování a různé efekty, které daný program nabízí. (<http://powerpoint-navod.sweb.cz>, 6.9.2009)

Animaci v PowerPointu můžeme vytvořit dvěma způsoby:

1. Pomocí *animačních schémat*. Zde si vybíráme z hotových kombinací animačních efektů pro nadpisy, bodový text a příchod celého snímku na obrazovku. Nefunguje pro ostatní objekty, jako jsou tabulky a grafy. (<http://powerpoint-navod.sweb.cz>, 6.9.2009)
2. *Vlastní animace*. Pomocí této metody si můžeme nakombinovat animační efekty pro všechny objekty podle vlastní fantazie. (<http://powerpoint-navod.sweb.cz>, 6.9.2009)

Dostupné verze PowerPoint - 1990 PowerPoint 2.0 for Windows 3.0; 1992 PowerPoint 3.0 for Windows 3.1; 1993 PowerPoint 4.0 (Office 4.x); 1995 PowerPoint for Windows 95 (version 7.0) — (Office 95); 1997 PowerPoint 97 — (Office 97); 1999 PowerPoint 2000 (version 9.0) — (Office 2000); 2001 PowerPoint 2002 (version 10) — (Office XP); 2003 PowerPoint 2003 (version 11) — (Office 2003); 2007 PowerPoint 2007 (version 12) — (Office 2007).

Software pro tvorbu map

Důležitým typem software využitelným pro multimediální prezentaci může být software pro tvorbu map. V tomto textu zmíníme problematiku geografických informačních systémů (GIS) a dále software a zařízení pro tvorbu a prezentaci map (Google Earth, World Wind a OCAD).

Prvním ze zmíněných softwarů by byl GIS. Touto zkratkou rozumíme *geografický informační systém*, který pracuje s prostorovými daty. Existuje několik desítek definic, které se liší podle toho, jestli se jedná o laické nebo vědecké přiblížení. Pro tuto práci jsme vybrali takovou definici: Geografický informační systém je organizovaný soubor technického a programového vybavení, geografických dat a personálu, navržený pro efektivní získání, uchování, aktualizaci, manipulaci, analýzu a zobrazování všech forem zeměpisných dat. Umožňuje tvorbu modelů části Zemského povrchu prostřednictvím softwarových a hardwarových prostředků. Vytvořený model se dá poté využívat např. při evidenci katastru nemovitostí, předpovídání vývoje počasí, určování záplavových zón řek, výběru vhodné lokace pro čistírnu odpadních vod, plánování výstavby silnic, apod. (cs.wikipedia.org,

10.4.2009). S využitím GIS se můžeme setkat v oborech, jako jsou například inženýrské sítě (správa dat o sítích, vyhledávání a řešení poruch,...), státní správa (územní plánování, MHD, evidence nemovitostí,...), telekomunikace (telekomunikační sítě, mapy pokrytí signálů,...), dále také například v dopravě, správě daní, archeologii, vojenství, botanice, zemědělství,

Geografický informační systém je tvořen čtyřmi částmi, a to hardwarem, softwarem, daty a uživateli. Hardware představuje počítač a připojení k internetu, dále také skener pro obrazová data, tiskárnu či plotter pro možnost mapového výstupu. Další částí je software, který umožňuje provozování geografických informačních systémů včetně sady programů k analýze a vizualizaci geodat, která jsou definována svou geometrií, topologií, atributy a dynamikou a s nimi pracuje tento informační systém. Tato geodeta se dále ještě člení na geoobjekty – část modelové reality (cs.wikipedia.org, 10.4.2009).

Dále je geografický informační systém tvořen mapovými vrstvami, které se rozdělují na vektorové a rastrové modely. Vektorové modely znázorňují reálné zobrazení světa v prostředí GIS a data jsou zde uložena pomocí bodů, linií, řetězců, apod. Jinak je tomu však v případě rastrové mapové vrstvy. Základem je zde překrytí obrazu sítí neboli mřížkou. Polohová lokalizace objektu je určena souřadnicemi polí, kterými je objekt zobrazen (cs.wikipedia.org, 12.4.2009).

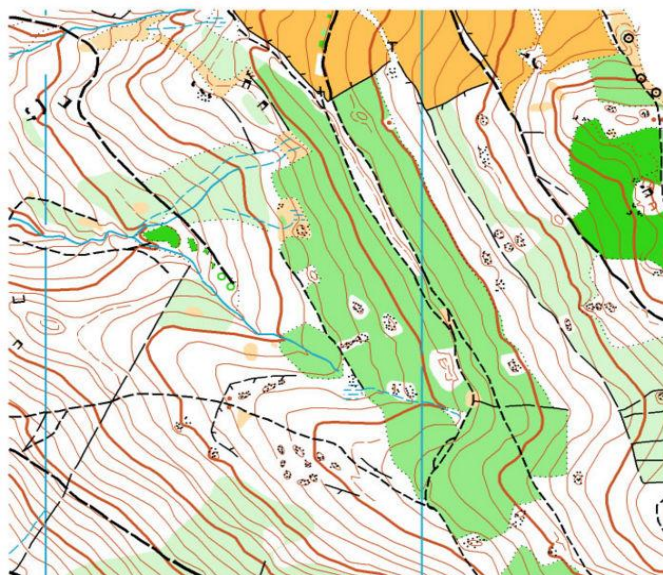
Dalším typem software pro tvorbu map je *Google Earth*, který byl dříve známý pod jménem *Earth Viewer* nebo také *Keyhole*. Jedná se o virtuální glóbus, který byl vytvořen firmou *Keyhole, Inc.* a v roce 2004 jej zakoupil internetový portál *Google*. Mezi funkce tohoto software patří pozorování Země jako ze satelitu, naklonění a přiblížení, někdy i ve velkém rozlišení, zobrazení názvů států, regionů, obcí nebo důležitých silnic (earth.google.com, 3.5.2009).

Předposledním a ne méně důležitým softwarem bychom zmínili *World Wind*. Jedná se též o virtuální glóbus jako tomu je u software *Google Earth*. Tento software však pochází z produkce *NASA* a je určen k používání na osobních počítačích a pouze pro operační systém *Windows*. Program na třírozměrném modelu Země zobrazuje satelitní fotografie *NASA*, letecké fotografie *USGS* a mnohé další grafické produkty (cs.wikipedia.org, 3.5.2009).

Jestliže chceme použít v prezentaci mapy, které si sami vytvoříme, potřebujeme k tomu vhodný program. Jedním z mnoha je například *vektorový kartografický software OCAD* – Obr. 9., který slouží ke tvorbě map na počítači. Tento program vznikl ve Švýcarsku v roce 1992 ve firmě *Steinegger Software* (cs.wikipedia.org, 3.5.2009). Tento software zde zmiňujeme hlavně proto, že s ním v České republice pracují téměř všechny kartografické

firmy a veškerá produkce automap, turistických map a plánů měst se kreslí v tomto vektorovém programu. Jedná se o program, který je speciálně vytvořený jen pro kreslení tiskových podkladů a pro uživatele je poměrně jednoduchý (tvorbamap.shocart.cz, 25.4.2009). Rozlišuje se šest typů symbolů, které se shodují s kartografickým vyjádřením objektů. Jedná se o:

1. bodové symboly (kartografické značky, např. letiště, benzínové pumpy, signatury měst apod.)
2. liniové symboly (komunikace, vodní toky, hranice apod.)
3. plošné symboly (výplně jezer, plánky zástavby, lesy apod.)
4. bodové textové symboly (např. názvy obcí)
5. liniové textové symboly (např. popis řek podél křivky vodního toku)
6. obdélníkové (rectangular) symboly (tvorbamap.shocart.cz, 25.4.2009)

Obr. 9. Mapa vytvořená v programu OCAD (cs.wikipedia.org, 25.4.2009)

Závěrečnou poznámku učiníme u problematiky e-lerningu, protože výslednou multimediální prezentaci lze prostřednictvím e-learningu umístit na internetových stránkách, aby se mohly dostat k ostatním osobám ať už k žákům, učitelům či jiným zájemcům.

E-learning je forma vzdělávání využívající multimediální prvky - prezentace a texty s odkazy, animované sekvence, video snímky, sdílené pracovní plochy, komunikaci s lektorem a spolužáky, testy, elektronické modely procesů, atd. v systému pro řízení studia LMS (Learning Management System – poznámka autora) - cs.wikipedia.org (31.10.2009). E-

learning se využívá především v procesu vzdělávání prostřednictvím informačních technologií, ale nejen zde, můžeme se s ním setkat v bankovníctví a v nejrůznějších firmách, které mohou informovat zákazníky a partnery o svých nabídkách, službách, ale i o firmě jako takové.

3. LITERATURA K ŘEŠENÉ PROBLEMATICE

3.1. Literatura k urbánně geografické teorii a metodologii

V následujícím textu jsou komentovány vybrané publikace a významnější články zabývající se, mimo jiné, urbánně geografickou teorií a metodologií. Cílem článku Musil (2001), vydaného v Sociologickém časopise, je popsat urbánní procesy ve střední Evropě, zejména v Československu, Polsku a Maďarsku před rokem 1990. Je zde zachycen realistický popis všech významných minulých městských vrstev a struktur. Autor se zde zabývá několika otázkami, a to jak se liší nebo lišily urbanizační procesy ve zkoumaných zemích za socialismu od těch, které probíhají nyní. Jaké jsou rozdíly mezi socialistickou a kapitalistickou urbanizací. Do jaké míry sledovaly urbanizační procesy v socialistických zemích podobné nebo odlišné trajektorie. Jak a proč se oficiální strategie a politiky urbanizace a normy plánování měst ve studovaných zemích měnily v průběhu čtyřiceti let socialismu (Musil, 2001).

V publikaci Musil (1977) autor popisuje urbanizaci v období socialismu, zejména v Československu, Polsku a Maďarsku. V tomto období byla suburbanizace téměř zastavena. Bylo to způsobeno především regulací migrace do velkoměst, omezením výstavby rodinných domů na okraji velkých měst a dalším faktorem pro zpomalení suburbanizace byly finanční náklady na výstavbu rodinných domů a na pořízení a používání bytů v panelových domech. Náklady v příměstských obcích byly srovnatelné s náklady ve vnitřních částech měst. Také se zde autor zmiňuje o výstavbě velkých sídlišť na okrajích měst, které se uskutečňovaly od 60. let 20. století.

Po roce 1998 se v zázemí našich velkoměst začíná „rozjíždět“ suburbanizace. Na to reagují urbánní geografové, také vydání publikace Sýkora, ed. (2002). Tato publikace pojednává o současné suburbanizaci v České republice, o jejích ekonomických, sociálních a environmentálních důsledcích a o možných omezeních nežádoucích dopadů suburbanizace. Autoři zde popisují změny v uspořádání metropolitních regionů v posledních desetiletích, kterými jsou například prostorové rozšiřování měst procesem suburbanizace, vznik nových obytných okrásků a komerčních zón v příměstských zónách.

Teoretickou prací z oblasti urbánní sociologie je článek Musil (2003). Je zde srovnáván vývoj urbánní sociologie v zemích s převážně tržním a převážně centrálně plánovaným hospodářstvím. Vývoj urbánní sociologie je sledován ve Spojených státech,

v Západní Evropě, zde zejména ve Velké Británii, Spolkové republice Německu a Francii. Třetí sledovanou oblastí jsou socialistické země střední a východní Evropy – Polsko, Česká republika, Maďarsko a bývalý Sovětský svaz. Autor porovnává urbánně sociologické a urbánně geografické přístupy v těchto regionech a v letech 1950 – 1975 a 1975 – 2000.

Publikace Ferenčuhová, Hledíková, Galčanová, Vacková, eds. (2009) je knihou s kapitolami různých autorů. Skládá se ze dvou částí, které jsou dále tvořeny několika kapitolami. První část je zaměřena na konceptuální a metodologické problémy studia měst – cizinec v ideální společnosti, město ve světle udržitelné diverzity (výzkum současného města), sociálně vyloučené lokality města, environmentální pohledy na město a metody geografického výzkumu města. Druhá část se zaměřuje na současná města a jejich případové studie – proměny vnitřního města, prostorové vzorce postindustriálního Brna, nákupní centra jako privatizovaný prostor, hranice místa z hlediska zvukového prostředí a stará města v nové době.

Publikace Ouředníček, Temelová a kol. (2008) není vrcholnou teoretickou prací (i když je zde množství definic a přístupů k řešené problematice), je spíše určena pro ty, kteří mohou rozhodovat o budoucím rozvoji sídel a krajiny v metropolitních územích českých měst. Obsahuje také výsledky výzkumů o suburbanizaci v Česku. Zabývá se suburbanizací z různých pohledů. Autoři nejprve popisují obecně suburbanizaci a vývoj měst (prostorový vývoj měst a urbanizace, zázemí města, urban sprawl, satelitní městečka), dále souvislosti suburbanizace a přírodního prostředí (ovlivnění živé a neživé složky krajiny, změny krajinného rázu krajiny, ...), fyzické prostředí – formy v suburbiích (architektura, infrastruktura a občanská vybavenost, ...), ovlivnění sociálního prostředí suburbanizací (sociální infrastruktura, sociální prostředí suburbánních lokalit, ...), a nakonec se věnují vztahu suburbanizace a dopravy (vliv suburbanizace na dopravu, automobilová a veřejná doprava).

3.2. Literatura o urbáně geografickém výzkumu měst a aglomerací v Česku a v Evropě

Dříve popsané publikace měly většinou jak teoreticko metodologický charakter, tak i charakter analytický – obsahovaly výsledky výzkumů měst a aglomerací. Publikace zmíněné v této subkapitole mají převážně analytický charakter. Článek Ouředníček (2003) popisuje současnou suburbanizaci hlavního města Prahy, kde se nejvýrazněji mění některé lokality pražské aglomerace. Autor také komentuje změny sociálního a fyzického prostředí Prahy vyvolané suburbanizací. Suburbanizaci zde hodnotí v několika obdobích, a to v průběhu 20. století a současný proces suburbanizace. Poslední část je zaměřená na dopady suburbanizace a změny sociálního prostředí příměstských sídel.

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, její někteří členové (L. Sýkora, M. Ouředníček, J. Temelová, a další) řeší množství výzkumných projektů urbáně geografického charakteru. Velkou pozornost věnovali suburbanizaci v zázemí Prahy. Kolektivní dílo Ouředníček, ed. (2006) předkládá výsledky rozsáhlého výzkumu suburbanizace v okolí Prahy. Hodnotí územní diferenciaci obyvatelstva a jevy a procesy v Pražském městském regionu (dojíždka za prací a do škol, využívání obchodů a služeb, využívání okolí města k rekreačním účelům, ...). Příspěvky v této knize jsou věnovány proměnám fyzické struktury a fyzického prostředí nebo proměnám sociální struktury. Témata, kterými se kniha zabývá, jsou např. odraz globalizace v komerční nebytové výstavbě v Praze po roce 1990, vývoj využití ploch, dopravní vztahy, vliv suburbanizace na dopravu, suburbánní bydlení a změny ve vzdálenostní struktuře obyvatelstva v Pražském městském regionu, dále také změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek suburbanizace a životní styl obyvatelstva v suburbánní zóně Prahy.

3.3. Literatura o urbáně geografickém a souvisejícím výzkumu na Českobudějovicku

Na 21. sjezdu České geografické společnosti v roce 2006 byly předneseny některé referáty zabývající se urbání geografii Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace. Následně se jihočeští geografové na katedře geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích rozhodli sestavit publikaci věnovanou tomuto tématu, určenou urbáním geografům, studentům a místní veřejné správě. V dalším textu se věnujeme jednotlivým kapitolám této publikace. V článku Kubeš (2009a) jsou vyhodnocovány údaje o růstu populace obyvatel, počtu domů a rozlohy zastavěného území Českých Budějovic od r. 1265. Článek je věnován založení Českých Budějovic a jejich vývoji do poloviny 19. století, mezi lety 1850 až 1945 a vývoji Českých Budějovic od roku 1945.

V dalším článku se Kubeš (2009b) zaměřuje na řadu témat. Nejprve se zaměřuje na geografickou polohu Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace, a to na matematicko-geografickou, fyzickogeografickou a sociálněgeografickou polohu. Dále se věnuje suburbanizaci v Českobudějovické aglomeraci (formy, podporující faktory a etapy suburbanizace, pozitiva a negativa suburbanizace, vývoj suburbanizace v blízkém okolí Českých Budějovic do roku 1989 a novodobá suburbanizace v Českobudějovické aglomeraci), dopravní, technické a biotické infrastruktury Českobudějovické aglomerace a také obrazu města - vybraným charakteristikám celkového obrazu města a obrazu jednotlivých částí města České Budějovice.

V kapitole Kubeš (2009c) se autor věnuje chatovým a zahrádkářským osadám a dalším územním strukturám nekomerční individuální rekreace v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic.

Autoři další kapitoly – Kubeš, Švec (2009) pojednávají o populačním vývoji v Českých Budějovicích – v jejich geneticko-koncentrických zónách, v urbanisticko-morfologických typech zástavby a v typech sídel ležících v Českobudějovické aglomeraci, a to mezi lety 1850 až 2005 (7). Zabývají se typy sídelních jednotek města, aglomerace a pokračujícího zázemí města, dále zpracováním dat o počtu obyvatel v sídelních jednotkách a jejich typech, a hlavně populačními analýzami - populačním vývojem města mezi lety 1850 - 1950, populačním vývojem města od roku 1950 až do roku 2007, populačním vývojem v geneticko-koncentrických zónách a v urbanisticko-morfologických typech zástavby Českých Budějovic a Českobudějovické zástavby a populačním vývojem v typech sídel ležících v Českobudějovické aglomeraci a v další části řešeného zázemí Českých Budějovic.

Další kapitolou publikace, kterou jsme hojně využívali v naší prezentaci je kapitola Kubeš, Hajíčková, Švec (2009). Nejprve pojednává o teoretických a metodických východiscích poznávání prostorové struktury města. Autoři hodnotí rozmístění obyvatel, rozmanitost věkové skladby obyvatel, autochtonnost obyvatel, ekonomickou aktivitu obyvatel, vysokoškolskou vzdělanost obyvatel, religiozitu obyvatel, vybavenost bytových domácností osobním automobilem, internetem a rekreačním objektem na území urbanistických obvodů Českých Budějovic a částí obcí jejich řešeného zázemí. Rozmanitost demografické struktury byla v období socialismu způsobena hlavně výstavbou panelových sídlišť, které byly osidlovány zejména mladými rodinami s dětmi, oproti tomu starší obyvatelstvo zůstávalo ve vnitřním městě Českých Budějovic. Od 90. let se situace změnila a demografická struktura není tolik rozmanitá jako dříve, a to především v důsledku toho, že se nestaví nové obytné zóny (Kubeš, Hajíčková, Švec, 2009).

Vývojem průmyslu v Českých Budějovicích se zabývají autoři Dvořák, Kubeš (2009). V článku se zaměřují na vývoj průmyslu ve městě od jeho počátku, tj. od přelomu 18. a 19. století a dalším vývojem, zvláště v 70., 80. a 90. letech 19. století, až do konce socialistického období. K silnému rozvoji došlo zejména mezi lety 1880 – 1914, došlo také k posílení českých živnostníků, v této souvislosti se rozšířily možnosti základního a vyššího vzdělávání v českém jazyce a velmi vzrostla česká populace ve městě. Na obchodní a průmyslové podnikání měla také velký vliv Obchodní a živnostenská komora, nejprve v čele s A. Zátkou, která fungovala od roku 1850 do roku 1948. Dále se autoři zabývají stagnací průmyslu, ke které došlo v letech 1914 – 1945 a rozvojem průmyslu v období socialismu.

Kapitolou publikace, která se zaměřuje na dopravu Českobudějovicka, je Kraft (2009). Autor se v článku zabývá historií dopravy na Českobudějovicku, současnou dopravní polohou Českých Budějovic, dělbou přepravní práce v zázemí Českých Budějovic při dojížděcí za prací a do škol, dopravními kontakty Českých Budějovic s vybranými městy Jihočeského kraje (Strakonice, Písek, Tábor, Jindřichův Hradec, Český Krumlov a Prachatice), spádovým regionem veřejné hromadné dopravy v Českých Budějovicích. Ke změnám prostorových dopravních vazeb dochází vlivem změn v sídelním systému Česka a přechodem ke kvalitnějším formám územní organizace společnosti (Kraft, 2009).

Autoři Kubeš, Baumruková (2009) se ve svém článku zabývají charakteristikou schváleného Strategického plánu města Českých Budějovic na roky 2008 – 2013 a jeho koncepcí, strukturou a tvorbou. Podrobně se zde autoři věnují postupu tvorby strategického plánu města, vizím rozvoje města a jednotlivým programům rozvoje města.

Dalším tématem v již zmiňované publikaci je urbanistický vývoj Českých Budějovic, kterým se zabývá Kuča (2009). Autor se v článku zaměřuje na vývoj města České Budějovice v období gotiky, renesance a baroka (využití obranných možností vodních toků, v okolí města vznik struktury zemědělských dvorců, v 17. století téměř zaniká starší předměstská zástavba), dále na specifika urbanistického vývoje původních předměstí Českých Budějovic do průmyslové revoluce, v období klasicismu a jejich rozvojem v období průmyslové revoluce, mezi světovými válkami a po druhé světové válce (panelová sídliště druhé poloviny 20. století).

V článku Čekal (2009a) se autor zabývá metodami a daty k problematice dojížděky za prací, dále pak bilancí dojížděky za prací na území Jihočeského kraje a okresu České Budějovice a pracovně dojížděkovým regionem Českých Budějovic.

Migrací obyvatel v Českobudějovickém regionu se zabývá Čekal (2009b). Autor se zaměřuje na metody a data spojené s migrací obyvatel v regionu Českých Budějovic, migrační bilancí území Jihočeského kraje a okresu České Budějovice a na vymezení migračního regionu Českých Budějovic. Zahraniční migranti nejsou v článku speciálně sledováni.

Hampl (2009) se zabývá problematikou postavení Českých Budějovic v regionální a sídelní hierarchii České republiky. Autor se nejprve v článku věnuje velikostní diferenciaci největších měst České republiky, hierarchií hlavních regionálních středisek České republiky a regionální organizaci Čech. Dalším jeho zájmem je sledování konkurenční působnosti Prahy v jihočeském prostoru na úkor Českých Budějovic.

Autoři v článku Čejková, Ouředníček (2009) se zaměřují na proces suburbanizace, konkrétně na porovnání suburbanizace Českých Budějovic s ostatními velkými městy a v neposlední řadě na příklady rozmístění nové zástavby v suburbii Českých Budějovic. Autoři hodnotí rozsah, formy a důsledky suburbanizace v Českobudějovické aglomeraci v období od 90. let 20. století do současnosti.

Pozice Českých Budějovic v rámci krajských měst České republiky z hlediska podmínek pro podnikání je hodnocena v článku Víturka (2009). Autor se zaměřuje především na hledisko kvality podnikatelského prostředí, na integrační potenciál Českých Budějovic v rámci Jihočeského kraje a na jednotlivé faktory kvality podnikatelského prostředí Českých Budějovic, mezi které patří obchodní, pracovní, infrastrukturní, regionální a lokální, cenové a environmentální faktory.

3.4. Literatura k problematice multimediálních prezentací

V této části jsou vybrány některé publikace, které se zaměřují na současné možnosti a formy multimediálních prezentací a využití multimédií ve výuce. Cílem autorky v článku Hübelová (2009), který byl publikován v časopisu *Biologie – chemie – zeměpis*, bylo zjistit, které didaktické prostředky a média se využívají ve výuce zeměpisu na 2. stupni základních škol a jaké je jejich časové zastoupení. Jednalo se o výzkum, který zkoumal videozáznamy hodin zeměpisu v padesáti vyučovacích hodinách na téma Přírodní podmínky České republiky. Autorka došla k závěru, že se v dnešní době ve vyučování využívá spíše tradičních prostředků bez využití multimédií.

Podobným tématem se zabýval i Mašek (2006). Autor se v publikaci zaměřuje na výuku za pomoci multimédií. Poukazuje na stav v našich školách a na to, že někteří budoucí učitelé nejsou na pedagogických fakultách dostatečně s tímto tématem seznámeni. V současnosti chápaná mediální výchova se zabývá především vlivem masmediálních sdělení na edukační procesy a to není vše. Autor zde také zdůrazňuje důležitost (multi)mediálních postupů v pedagogice. Pedagogika by se měla zejména zabývat využitím všech technologií v procesu vyučování (Mašek, 2006).

Autoři Janík, Miková (2006) se zabývají využitím videozáznamů ve výuce, zaměřují se také na přehled videostudií, které byly provedeny v zahraničí (Německo, Švýcarsko). Dále se zabývají jednotlivými metodami a postupem k vytvoření videozáznamu. Předmětem byla analýza videozáznamů 62 vyučovacích hodin fyziky v 7. a 8. třídách brněnských základních škol v roce 2004 a 2005, které byly analyzovány pomocí počítačových programů a následně zpracovány (Janík, Miková, 2006).

Informační a počítačové gramotnosti se věnuje článek Dostál (2007) v časopisu *Infotech 2007*. Kde se autor věnuje rozvoji informační gramotnosti v kurikulárních dokumentech a vymezení pojmů informační výchovy. Tato vzdělávací oblast se bude do budoucna poměrně hodně rozvíjet.

Článek Pálušová, Adamec (2007) se zabývá možnostmi využití multimediálních prostředků informačních a komunikačních technologií a také internetu v procesu vyučování. Autor zde zdůrazňuje potřebnou změnu klasického vyučování na kvalitnější přijímání informací a navrhuje způsoby aplikace těchto nových forem vzdělávání.

4. VYTVÁŘENÍ MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE - URBÁNNÍ GEOGRAFIE ČESKÝCH BUDĚJOVIC A ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE

4.1. Struktura multimediální prezentace

Před půl rokem sestavil kolektiv autorů vedených doc. Kubešem publikaci „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“ – Kubeš a kol. (2009a,b). Uspořádání této publikace a zvláště struktura její nejrozsáhlejší kapitoly – Kubeš (2009b) – nás motivovalo k sestavení struktury multimediální prezentace v této diplomové práci. Struktura této prezentace je také dána jejím plánovaným použitím ve vysokoškolské výuce geografie (v předmětech „Urbánní geografie měst a aglomerací“ (UGMA) nebo „Sociální geografie III“ (SOG3Z)), nebo použitím pro velké vyzvané přednášky na dalších geografických a urbanistických pracovištích, i pro prezentaci na konferencích (části multimediální prezentace).

Hlavních částí (kapitol) multimediální prezentace je osm, jejich jednotlivý rozsah je ovšem rozdílný. Nejprve se věnujeme literatuře a současně teoretickým východiskům urbánní geografie, zejména na pozadí urbánně geografických výzkumů v Česku a evropských post-socialistických zemích (*část 1.*). Lze zde najít seznamy článků, časopisů, pracovišť a komentáře k nim. *Část 2.* se zaměřuje na vývoj urbánně geografických struktur na příkladu Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace. V této části jsou využity práce J. Kubeše, P. Švece a M. Kuči ve výše zmíněné publikaci Kubeš a kol. (2009a,b).

Nezbytnou součástí geografického pohledu na město a aglomeraci je zhodnocení jejich geografické polohy v území. Obvykle se rozlišuje poloha matematicko-geografická, fyzicko-geografická a sociálně-geografická (zde hlavně poloha dopravní a sídelní). O těchto záležitostech pojednává *3. část* prezentace, využívající práci Kubeš (2009b) a rozmanité podklady vyhledané na webových stránkách. Nejrozsáhlejší částí multimediální prezentace je část věnovaná prostorové struktuře města s aplikacemi do prostorové struktury Českých Budějovic – *část 4.* Jsou zde rozsáhlé teoretické texty vycházející z teorie urbánní geografie, doplněné příklady z Českých Budějovic, včetně fotografických ukázek.

Suburbánní zázemí Českých Budějovic je charakterizováno v *5. části* multimediální prezentace. Je zde množství tabulkových, mapových a fotografických příloh, vycházejících z výzkumu doc. Kubeše. Naopak *část 6.*, věnovaná infrastruktuře města a aglomerace, je částí

popisnou, ukazující jednotlivé územní systémy a prvky dopravní, technické a biotické infrastruktury v Českobudějovické aglomeraci. Užití této části je hlavně ve výuce územního plánování.

V 7. části jsme se snažili do prezentace vnést také esteticko-kompoziční přístup, i když pro tuto záležitost nemáme dostatečné vzdělání a zkušenosti. Šlo nám jen o vybrané aspekty, aspekty související s výše popsanou problematikou. Do závěru prezentace (část 8.) jsme umístili seznam použité literatury a dalších zdrojů.

Tyto části se pak dále člení na subčásti (subkapitoly) a jejich dílčí části. Hierarchické třídění subčástí (subkapitol) dosahuje v některých částech prezentace až čtyř pozic. Další členění, pokud bylo nutné, jsme již prováděli pouze nadpisy kurzívou. Multimediální prezentace má celkem 262 stran, ale uvnitř této prezentace jsou ještě přílohy v doplňkových souborech („odskoky“ pomocí hypertextových odkazů), z prezentace lze ještě „odskočit“ do vybraných webových stránek, takže celkový objem této prezentace je velký. Takto velkou multimediální prezentaci lze využít v semestrální výuce, ve více vyučovacích hodinách semestrální výuky. Pokud by měla být přednáška – prezentace kratší (přednáška na jiné vysoké škole, nebo přednáška dílčího tématu), lze v této PowerPointové prezentaci vytvářet výběrové cesty pomocí hypertextových odkazů umožňujících „skoky“ v prezentaci. V konečných subčástech prezentace jsme volili uspořádání mapa – tabulka – text – dokreslující fotografie.

4.2. Grafická úprava multimediální prezentace

PowerPointová prezentace má velké možnosti, co se týká grafického provedení. Lze používat rozmanité barvy a struktury pozadí, různé velikosti, tvary a barvy písma, na slides lze připojovat různé grafické a fotografické části, je možné využít i video sekvencí. Byli jsme ovšem pod časovým tlakem a museli jsme zpracovat a uspořádat velké množství textů a dalších informací. Proto jsme s možnostmi PowerPointu pracovali střídavě. Nicméně jsme chtěli, aby jednotlivé slides působily jednotně a aby texty byly psány jednotnou formou, byly čitelné na větší vzdálenost a byly uspořádány tak, aby tvořily pomůcku pro přednášejícího a současně podávaly základní informace o řešeném problému pro posluchače, resp. diváky.

Zvolili jsme zelené pozadí, které je příjemné a uklidňující, i když je poněkud v rozporu s charakterem urbánního prostředí. Zvolili jsme písmo Calibri, které je dobře čitelné, u normálního textu jsme zvolili velikost 18, u nadpisů 20 (po odzkoušení

v přednáškové místnosti). V textu jsme ještě tučně zvýraznili klíčová slova – Obr. 10., respektive slova sloužící jako záchytné body k přednášení – Obr. 11.. Většinou jsme pod nadpis umisťovali řádky textů s odrážkami, řádky byly od sebe vzdáleny tzv. jednoduchým řádkováním, které postačuje k dobrému odlišení nespojitých textů (odzkoušeno v přednáškové místnosti). Barevně jsou provedeny hypertextové odkazy (modrá barva, je to výhodné z hlediska orientace přednášejícího), tmavě zeleným písmem jsou provedeny upozornění na vložené fotografie. Barevné provedení textů jsme také využívali v některých mapách a snímcích.

Struktura celé prezentace

1. **Urbánně geografický výzkum a literatura** – Českobudějovicko, Česko, Slovensko, evropské post-socialistické země
2. Historicko-geografický **vývoj** města a aglomerace (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)
3. **Poloha** města a aglomerace (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)
4. **Prostorová struktura** města (obecně a Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)
5. **Suburbanizace a její prostorová struktura aglomerace (obecně a v Českobudějovické aglomeraci)**
6. **Infrastruktura** města a aglomerace - Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace
7. Vybrané **esteticko - kompoziční** charakteristiky města (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)
8. **Použitá literatura** a další zdroje pro multimediální prezentaci

Obr. 10. Ukázka ztučnění klíčových slov v názvech kapitol.

2.3.1. Období 1945 – 1969

- odsun 6000 českobudějovických **Němců** (především z jádra města)
- odstraňování ruin po **bombardování** a výstavba nových objektů
- 1948 – nová **geopolitická poloha** města na „hrázi“ socialistického tábora – ještě větší omezení kontaktu s Rakouskem a Bavorskem, posílení českobudějovických vojenských posádek
- České Budějovice se stávají **krajským městem**, posiluje se zde obslužná vybavenost pro obyvatele (vysoká škola, rozvoj nemocnice, rozhlas, divadla) a hospodářství (rozvoj stavebních podniků a dalších výrobně obslužných aktivit)
- **socialistická industrializace** přináší do města další průmysl – posílení strojírenství (Motor), vznik Igly, Tesly, Gamy, rozšiřování výroby nádobí, piva, 1964 – slévárna
- výstavba „**levobřežky**“ – odlehčení tranzitní dopravě ze severu na jih
- zrušení tramvají, zavedení husté sítě **trolejbusů**
- prudký nárůst počtu **obyvatel** 1950 – 53,5 tisíce, 1961 – 60,5 tisíce, 1970 – 75,5 tisíce (vždy geografické vymezení)

Obr. 11. Ukázka ztučnění slov sloužících jako záchytné body k přednášení.

4.3. Výběr a úprava převzatých textů a tvorba vlastních textů

Jak jsme již uvedli, hlavním zdrojem pro texty multimediální prezentace byly některé kapitoly publikace Kubeš a kol. (2009a,b), zvláště kapitola Kubeš (2009b), kde jsme využili rozsáhlé texty i tabulkové a grafické přílohy o poloze Českých Budějovic, o jejich prostorové struktuře (zde také texty k teorii prostorové struktury města), o suburbanizaci v zázemí Českých Budějovic a o infrastruktuře na území Českobudějovické aglomerace. Využili jsme také tabulkové a grafické přílohy dalších kapitol – například Kubeš (2009a), Kubeš, Hajíčková, Švec (2009), také Čekal (2009a,b), Kraft (2009) nebo Hampl (2009).

Tyto zdrojové texty a vlastní náměty jsme přetransformovali do krátkých informačních sdělení na slidech multimediální prezentace. Snažili jsme se vybrat podstatné záležitosti, vhodně je hierarchicky a posloupně uspořádat a ještě navíc vnitřně ztučněním zvýraznit. Pokud bylo nutné předvést rozsáhlejší zdrojové texty do prezentace, potom jsme volili formu příloh prezentace ve Wordu.

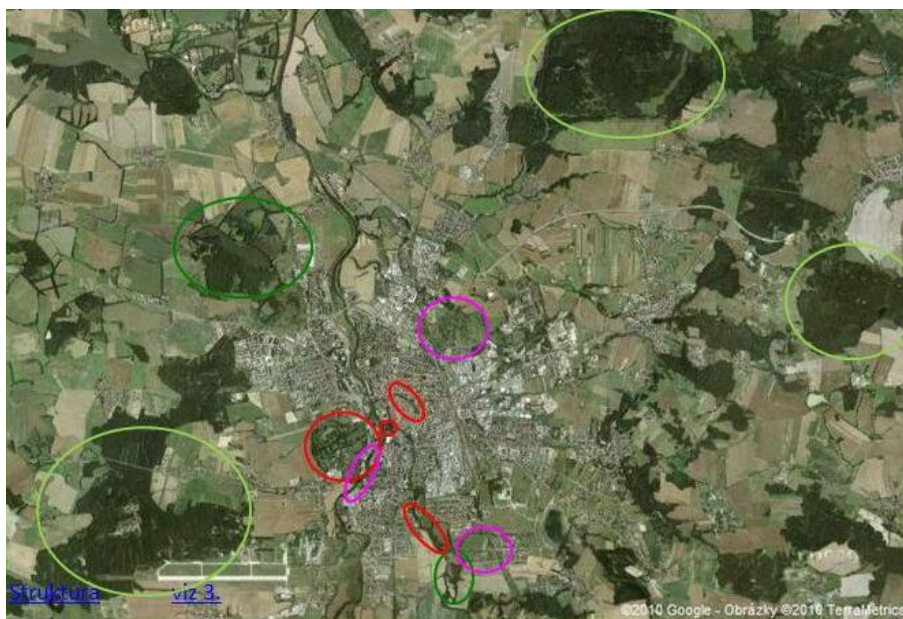
V multimediální prezentaci máme řadu odkazů na další články a knihy o Českých Budějovicích, na územně rozvojové a regionálně rozvojové materiály vypracované pro České Budějovice a jejich zázemí. Odkazujeme také na literaturu vypracovanou pražskými urbánními geografy a sociology (L. Sýkora, M. Ouředníček, J. Musil, a další) a na slovenskou urbánně geografickou literaturu. Zmiňujeme také středoevropská urbánně geografická pracoviště (na základě jejich webových stránek). Součástí prezentace jsou také rozsáhlé seznamy urbánně geografické literatury vypracované doc. Kubešem.

4.4. Vyhledávání, výběr a úprava grafických, zvláště kartografických a fotografických ukázek

Jde o geografickou prezentaci zobrazující rozmanitost prostorové struktury. Proto jsme multimediální prezentaci obohatili množstvím map, kartogramů, leteckých snímků, grafů a již výše zmíněných fotografií. Některé přílohy jsme použili z výše zmíněných kapitol práce Kubeš a kol. (2009a,b), další jsme získali na webových stránkách města České Budějovice, mapy a letecké snímky byly dosažitelné na Google a na dalších internetových adresách. Do internetových vyhledávačů jsme zadávali adresy, kde jsme očekávali vhodné podklady, vyhledávali jsme také pomocí klíčových slov (například „železnice v Českých Budějovicích“, „povodně v Českých Budějovicích“, „České Budějovice mapa“, atp.). V publikaci Kubeš a kol. (2009a) byly pro naši prezentaci využitelné i fotografické ukázky struktur města (autor doc. Kubeš nebo JAS AIR CZ, s.r.o.), další fotografie jsme stáhli z různých webových adres popisujících České Budějovice a okolí – Obr. 12., nebo jsme je pořídili speciálně pro tuto prezentaci. Internetový vyhledávač Google nabízí velmi efektní družicové snímky celého povrchu Země, tedy i Českých Budějovic a jejich okolí. Tyto snímky jsme hojně využívali a zakreslovali jsme do nich struktury popisované v textu – Obr. 13. Ovšem pro některé součásti multimediální prezentace se nám nepodařilo získat vhodné mapy, snímky a fotografie, respektive nepodařilo se je nám získat tak snadno a rychle, jak jsme potřebovali při tvorbě multimediální prezentace. Materiálů bylo nakonec velké množství, některé se zdvojovaly, jiné neměly potřebnou kvalitu, nebo byly zatíženy reklamou. Ve finále jsme proto sestavili konečný výběr materiálů pro prezentaci.

Obr. 12. Ukázka uspořádání fotografií v multimediální prezentaci

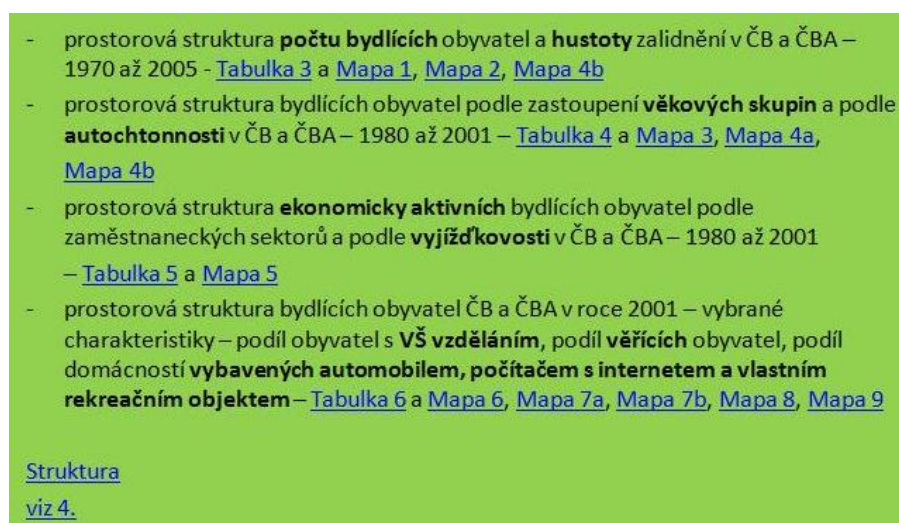
Obr. 13. Ukázka zakreslování do družicového snímku získaného z portálu Google.

4.5. Hypertextové a internetové odkazy

Hypertextové a internetové odkazy zakomponované do PowerPointové prezentace mají řadu výhod – umožňují skoky uvnitř prezentace – Obr. 14., umožňují výstupy z prezentace na internet a umožňují také skoky do a z příloh prezentace – Obr. 15. Všechny tyto možnosti jsme hojně využívali. Je možné z nadřazených obsahů vstupovat do o řád nižší úrovně prezentace, je možné se odtud vracet zpět, je možné vstupovat do Wordovských příloh (seznamy literatury, texty článků), je možné navštěvovat vybrané českobudějovické, české i evropské webové stránky související s řešenou problematikou.

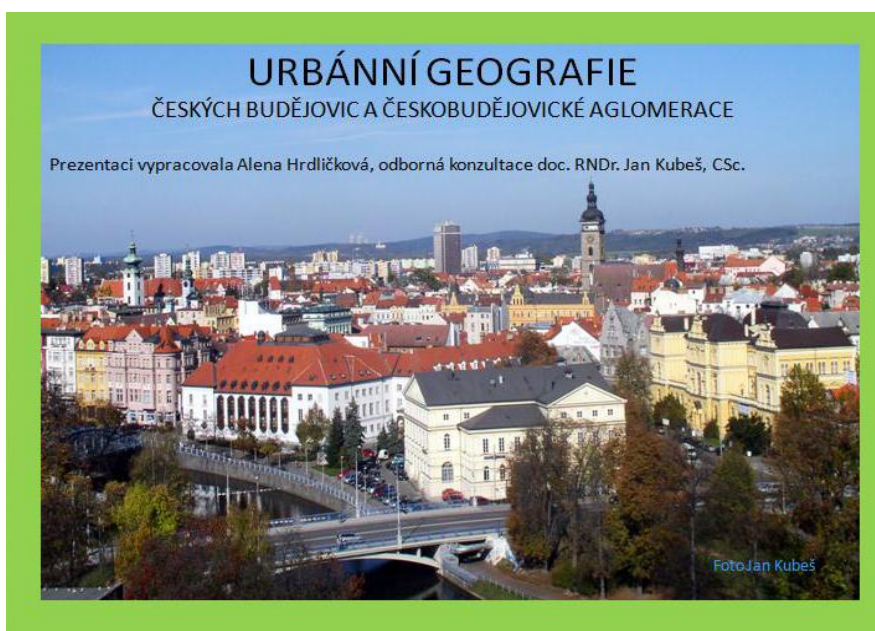
Obr. 14. Ukázka hypertextových odkazů v multimediální prezentaci, které nám umožňují pohybovat se mezi jednotlivými částmi této prezentace.

Obr. 15. Ukázka hypertextových odkazů multimediální prezentace, které nám umožňují odskok do příloh, které jsou připojeny k této prezentaci.

5. MULTIMEDIÁLNÍ PREZENTACE - URBÁNNÍ GEOGRAFIE ČESKÝCH BUDĚJOVIC A ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE (struktura)

V příloze diplomové práce je obsažena 262 stránková multimediální prezentace – „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace“, která je hlavním výsledkem našeho snažení. V této kapitole není prostor pro zobrazení celé této prezentace, uvádíme zde proto jen její členění a kvantifikaci rozsahu jednotlivých částí prezentace. Jak jsme již uvedli, celá prezentace má rozsah 262 stran, navíc ještě poměrně značné množství dalších příloh. Prezentace se člení na 121 dílčích částí, z prezentace lze „odbočit“ do 17 různých webových stránek (pokud je počítač využíváný k prezentaci připojen na internet). Součástí prezentace je také 91 fotografií pořízených autorkou a vedoucím diplomové práce nebo stažených z internetu, eventuálně získaných od firmy JAS AIR CZ, s.r.o. Struktura prezentace je uspořádána následujícím způsobem – nejprve je představena urbánně geografická literatura a současně jsou diskutovány některé teoretické otázky, v další části se řeší urbanistický vývoj Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace a následně jejich geografická poloha, obsáhlá část prezentace je věnována různým aspektům prostorové struktury města (obecně a na příkladu Českých Budějovic) a je dokumentována množstvím fotografií, následuje problematika suburbanizace (obecná a na příkladu Českobudějovické aglomerace), problematika infrastruktury Českých Budějovic a jejich zázemí a kratší součást prezentace věnovaná estetické kompozici Českých Budějovic. Tabulka 1. představuje základní strukturu prezentace a kvantifikuje výše uvedené parametry prezentace podle hlavních částí prezentace.

Tabulka 1. Základní struktura a kvantifikace multimediální prezentace „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace

<i>Pořadové číslo a název hlavních částí prezentace</i>				
<i>počet stran</i>	<i>počet dílčích částí</i>	<i>počet příloh</i>	<i>počet internet. odkazů</i>	<i>počet foto</i>
<i>5.1. Urbánně geografický výzkum a literatura - Českobudějovicko, Česko, Slovensko, evropské post-socialistické země</i>				
22	10	15	16	2
<i>5.2. Historicko-geografický vývoj města a aglomerace (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)</i>				
32	20	15	0	2
<i>5.3. Poloha města a aglomerace (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)</i>				
40	24	26	1	10
<i>5.4. Prostorová struktura města (obecně a Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)</i>				
72	17	38	0	45
<i>5.5. Suburbanizace a její prostorová struktura aglomerace (obecně a v Českobudějovické aglomeraci)</i>				
26	13	9	0	10
<i>5.6. Infrastruktura města a aglomerace - Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace</i>				
45	29	21	0	11
<i>5.7. Vybrané esteticko-kompoziční charakteristiky města (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)</i>				
13	4	0	0	11
<i>5.8. Použitá literatura a další zdroje pro multimediální prezentaci</i>				
10	4	0	0	0

Uspořádání multimediální prezentace:

1. *Urbánně geografický výzkum a literatura – Českobudějovicko, Česko, Slovensko, evropské post-socialistické země*
 - 1.1. *Urbánně geografický výzkum a literatura v evropských post-socialistických zemích*
 - 1.1.1. *Urbánně geografická pracoviště v evropských post-socialistických zemích a jejich výzkum*
 - 1.1.2. *Urbánně geografická literatura v evropských post-socialistických zemích*
 - 1.1.2.1. *Světové urbánně geografické časopisy a časopisy s urbánně geografickými články s IF a bez IF*
 - 1.1.2.2. *Vědecké články s intra-urbánně geografickou problematikou – města v post-socialistických zemích Evropy - v časopisech s IF v roce 2009 větším než 0,400 vydané v letech 1990 až 2009*
 - 1.2. *Urbánně geografický výzkum a literatura v Česku a na Slovensku*
 - 1.2.1. *Urbánně geografická pracoviště v Česku a na Slovensku a jejich výzkum*
 - 1.2.2. *Urbánně geografická literatura v Česku a na Slovensku*
 - 1.2.2.1. *České a slovenské vědecké a odborné časopisy s urbánně geografickou tematikou nebo publikující urbánně geografická témata*
 - 1.2.2.2. *České a slovenské monografie s urbánně geografickou tematikou*
 - 1.3. *Urbánně geografický výzkum a literatura – Českobudějovicko*
 - 1.3.1. *Negeografická literatura o Českých Budějovicích využitelná v urbánně geografickém výzkumu*
 - 1.3.2. *Územně rozvojová a regionálně rozvojová dokumentace pro České Budějovice a jejich zázemí*
 - 1.3.3. *Katedra geografie PF JU – urbánně geografický výzkum v publikaci “Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.”*

*1.3.4. Katedra geografie PF JU - diplomové práce s urbánně geografickou
tématikou*

*2. Historicko-geografický vývoj města a aglomerace (Českých Budějovic a
Českobudějovické aglomerace)*

2.1. Založení Českých Budějovic a jejich vývoj do roku 1850

2.1.1. Založení Českých Budějovic

2.1.2. Vývoj Českých Budějovic v období gotickém a renesančním

2.1.3. Vývoj Českých Budějovic v období barokním a klasicistním

2.2. Vývoj Českých Budějovic v letech 1850 – 1945

2.2.1. Období 1850 – 1914

2.2.2. Období 1914 – 1945

2.3. Vývoj Českých Budějovic od roku 1945

2.3.1. Období 1945 – 1969

2.3.2. Období 1970 – 1989

2.3.3. Období 1989 +

2.4. Historické plány a mapy Českých Budějovic

2.4.1. Historické jádro Českých Budějovic na mapě stabilního katastru z roku 1827

2.4.2. Veduta Českých Budějovic – Jan Willenberg 1602

2.4.3. České Budějovice s okolím na I. vojenském mapování 1764 – 1768

2.4.4. České Budějovice s okolím na III. vojenském mapování 1876 – 1878

*2.4.5. České Budějovice s okolím na vojenské topografické mapě z 50. let 20.
století*

2.4.6. České Budějovice na družicovém snímku

2.5. Vývoj počtu obyvatel, domů a rozlohy Českých Budějovic 1265 – 2005 – tabulka

*2.6. Populační vývoj Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace 1850 – 2007
(další článek)*

*2.6.1. Metodika a vymezení typů sídel v Českobudějovické aglomeraci a typů
urbanistických obvodů v Českých Budějovic*

2.6.2. Populační vývoj Českých Budějovic

2.6.2.1. Populační vývoj Českých Budějovic - tabulky a, b, c + graf

2.6.2.2. Populační vývoj Českých Budějovic – text

Populační vývoj města Českých Budějovic

Populační vývoj zón a typů zástavby Českých Budějovic 1850 –

2005 dle MG5

Populační vývoj v typech suburbií 1850 až 2007

3. Poloha města a aglomerace (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)

3.1. Matematicko-geografická poloha Českých Budějovic

3.1.1. Matematicko-geografická poloha Českých Budějovic – mapa

3.1.2. Matematicko-geografická poloha Českých Budějovic – text

3.2. Fyzickogeografická poloha Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace

3.2.1. Geomorfologická poloha Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace

3.2.1.1. Geomorfologická poloha a charakteristika Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – mapa

3.2.1.2. Geomorfologická poloha a charakteristika Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – text

3.2.2. Klima Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace

3.2.3. Hydrografická poloha Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace

3.2.3.1. Hydrografická poloha – mapa

3.2.3.2. Hydrografická poloha – letecké foto – soutok Vltavy a Malše

3.2.3.3. Hydrografická poloha a charakteristika – text

3.2.4. Biota, vegetační poměry, ochrana přírody Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace

3.2.4.1. Biota, vegetační poměry, ochrana přírody – mapa

3.2.4.2. Biota, vegetační poměry, ochrana přírody – text

- 3.3. *Sídelní poloha Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace*
 - 3.3.1. *Sídelní poloha v rámci Česka – mapa*
 - 3.3.2. *Hierarchie měst Jihočeského kraje – tabulka*
 - 3.3.3. *Mapa sídel Jihočeského kraje*
 - 3.3.4. *Mapa ORP České Budějovice a mapy obcí okresu České Budějovice*
 - 3.3.5. *Sídelní poloha – text*
 - 3.3.6. *Sídelní krajina v širším okolí Českých Budějovic – družicový snímek Google*

- 3.4. *Dopravní poloha Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace*
 - 3.4.1. *Dopravní poloha – mapa Českobudějovicka*
 - 3.4.2. *Dopravní poloha v systému dálnic ČR – mapa*
 - 3.4.3. *Dopravní poloha v systému železnic ČR – mapy*
 - 3.4.4. *Porovnání dopravní vybavenosti krajských měst ČR – tabulka*
 - 3.4.5. *Časová dostupnost Prahy – mapy*
 - 3.4.5.1. *Časová dostupnost Prahy ze středisek ORP individuální automobilovou dopravou – mapa*
 - 3.4.5.2. *Časová dostupnost Prahy ze středisek ORP veřejnou hromadnou dopravou*
 - 3.4.6. *Časová dostupnost Prahy a Brna z krajských měst – tabulky*
 - 3.4.7. *Dopravní poloha – text*

4. *Prostorová struktura města (obecně a Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)*

- 4.1. *Geneticko-koncentrická prostorová struktura města (a aglomerace) - obecně a v Českých Budějovicích a Českobudějovické aglomeraci*
 - 4.1.1. *Geneticko-koncentrická prostorová struktura města (a aglomerace) – tabulka*
 - 4.1.2. *Geneticko-koncentrická prostorová struktura města (a aglomerace) – text*
 - 4.1.3. *Geneticko-koncentrická prostorová struktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – mapy*

- 4.1.3.1. *Geneticko-koncentrická prostorová struktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – mapa*
- 4.1.3.2. *Geneticko-koncentrická prostorová struktura Českých Budějovic podle urbanistických obvodů – mapa*
- 4.1.3.3. *Geneticko-koncentrická prostorová struktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – ortofotomapa*
- 4.1.4. *Geneticko-koncentrická prostorová struktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – text*
- 4.2. *Funkční prostorová struktura města - obecně a v Českých Budějovicích*
 - 4.2.1. *Funkční prostorová struktura města – tabulka*
 - 4.2.2. *Funkční prostorová struktura města – text*
- 4.3. *Urbanisticko-morfologická prostorová struktura města - obecně a v Českých Budějovicích*
 - 4.3.1. *Urbanisticko-morfologická prostorová struktura města – dílčí struktury – tabulka*
 - 4.3.2. *Funkční a urbanisticko-morfologická prostorová struktura – tabulka*
 - 4.3.3. *Funkční a urbanisticko-morfologická prostorová struktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – mapa*
 - 4.3.4. *Funkční a urbanisticko-morfologická prostorová struktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – text*
- 4.4. *Sociální a demografická prostorová struktura města (a aglomerace) - obecně a v Českých Budějovicích a Českobudějovické aglomeraci*
 - 4.4.1. *Sociální prostorová struktura města (a aglomerace) – tabulka*
 - 4.4.2. *Sociální a demografická prostorová struktura města (a aglomerace) – text*
 - 4.4.3. *Sociální a demografická prostorová struktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – mapy*
 - 4.4.4. *Sociální a demografická prostorová struktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace – tabulky a text*
- 4.5. *Procesy proměňující prostorovou strukturu města (a aglomerace) – obecně*

5. *Suburbanizace a její prostorová struktura aglomerace (obecně a v Českobudějovické aglomeraci)*
- 5.1. *Suburbanizace – teoretická východiska*
- 5.1.1. *Definice suburbanizace, suburbií a typy suburbií*
- 5.1.2. *Faktory podporující suburbanizaci v Česku po roce 1989*
- 5.1.3. *Faktory zbrzdňující suburbanizaci v Česku v období socialismu a etapy suburbanizace v Česku*
- 5.1.4. *Pozitiva a negativa suburbanizace*
- 5.2. *Přístupy k vymezení suburbanizovaných území, aglomerací, metropolitních regionů*
- 5.3. *Vymezení Českobudějovické aglomerace – mapa*
- 5.4. *Vymezení Českobudějovické aglomerace – text*
- 5.5. *Velká města v Česku – mapa, s výraznou suburbanizací – tabulka*
- 5.6. *Suburbanizace v zázemí Prahy – mapa*
- 5.7. *Suburbanizace v zázemí Českých Budějovic – mapy*
- 5.8. *Suburbanizace v zázemí Českých Budějovic – tabulka*
- 5.9. *Suburbanizace v zázemí Českých Budějovic – text*
- Suburbanizace v zázemí Českých Budějovic před rokem 1990*
- Suburbanizace v zázemí Českých Budějovic od roku 1990*
6. *Infrastruktura města a aglomerace - Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace*
- 6.1. *Dopravní infrastruktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace*
- 6.1.1. *Silniční komunikace v Českých Budějovicích a Českobudějovické aglomeraci*
- 6.1.1.1. *Silniční komunikace aglomerace – mapa*
- 6.1.1.2. *Silniční komunikace aglomerace – text*
- 6.1.1.3. *Silniční komunikace aglomerace – tabulka*
- 6.1.1.4. *Plánované řešení dálnice v aglomeraci – projekt*

- 6.1.1.5. *Systém silničních komunikací ve městě – mapy*
- 6.1.1.6. *Systém silničních komunikací ve městě – text*
- 6.1.2. *Městská a příměstská hromadná doprava osob v Českých Budějovicích a Českobudějovické aglomeraci*
 - 6.1.2.1. *Městská a příměstská hromadná doprava osob – mapa*
 - 6.1.2.2. *Městská a příměstská hromadná doprava osob – text*
- 6.1.3. *Cyklostezky a cyklodoprava, pěší zóny v Českých Budějovicích a Českobudějovické aglomeraci*
 - 6.1.3.1. *Cyklostezky – mapa*
 - 6.1.3.2. *Cyklostezky a cyklodoprava, pěší zóny – text*
- 6.1.4. *Železnice a nádraží v Českých Budějovicích a Českobudějovické aglomeraci*
 - 6.1.4.1. *Železnice a nádraží – mapy*
 - 6.1.4.2. *Železnice a nádraží – text*
- 6.1.5. *Letiště v Českobudějovické aglomeraci*
 - 6.1.5.1. *Letiště – lokalizace dvou letišť*
 - 6.1.5.2. *Letiště – text*
- 6.1.6. *Výstavba vltavské vodní dopravní cesty v Českých Budějovicích a Českobudějovické aglomeraci*
 - 6.1.6.1. *Výstavba vltavské vodní dopravní cesty – projekt*
 - 6.1.6.2. *Výstavba vltavské vodní dopravní cesty – text*
- 6.1.7. *Českobudějovický region veřejné hromadné dopravy osob – mapa*
- 6.2. *Technická infrastruktura Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace*
 - 6.2.1. *Zásobování pitnou vodou v aglomeraci*
 - 6.2.1.1. *Zásobování pitnou vodou v aglomeraci a ČOV – mapa*
 - 6.2.1.2. *Zásobování pitnou vodou v aglomeraci – text*
 - 6.2.2. *Kanalizace ve městě a okolí a ČOV – text*
 - 6.2.3. *Sběr, třídění a skládkování pevného komunálního odpadu v aglomeraci – text*
 - 6.2.4. *Rozvod tepla, plynu a elektřiny v aglomeraci*
 - 6.2.4.1. *Rozvod tepla a elektřiny v aglomeraci – mapa*

- 6.2.4.2. *Rozvod tepla, plynu a elektřiny v aglomeraci – text*
- 6.2.5. *Protipovodňová ochrana v aglomeraci*
 - 6.2.5.1. *Povodně na Vltavě a Malši v roce 2002 – mapa*
 - 6.2.5.2. *Povodně na Vltavě a Malši v roce 2002 – foto*
 - 6.2.5.3. *Protipovodňová opatření na Vltavě a Malši – text*
- 6.3. *Biotická infrastruktura Českobudějovické aglomerace*
 - 6.3.1. *Zvláště chráněná a další cennější území přírody v aglomeraci – text*
 - 6.3.2. *Územní systém ekologické stability – mapa*
 - 6.3.3. *Územní systém ekologické stability – text*
- 7. *Vybrané esteticko - kompoziční charakteristiky města (Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace)*
 - 7.1. *Siluetu města v okolní krajině a obraz krajiny při pohledech z města do okolní krajiny*
 - 7.2. *Půdorysná struktura města, esteticko-kompoziční řešení dopravně komunikačních vstupů města*
 - 7.3. *Urbanistické uzly města, urbanistické osy města*
 - 7.4. *Mikroprostory s významným geniem loci*
- 8. *Použitá literatura a další zdroje pro multimediální prezentaci*
 - 8.1. *Použité publikace*
 - 8.2. *Použité internetové zdroje textové*
 - 8.3. *Použité internetové zdroje fotografické a videa*
 - 8.4. *Použité internetové zdroje mapové*

6. ZÁVĚR

V úvodních kapitolách diplomové práce jsme se věnovali různým možnostem a formám multimediálních prezentací využitelných při školské výuce nebo využitelných pro představení výsledků výzkumu. Zaměřili jsme se na otázky urbánně geografického výzkumu se zacílením na teorii tohoto výzkumu a na urbánně geografický výzkum v Česku a na Českobudějovicku. Kapitola 3. diplomové práce podává literární přehled k této problematice. Nakonec jsme shromáždili obrovské množství různých podkladů, publikací, map, fotografií a internetových odkazů dotýkajících se řešené problematiky. Většinu těchto podkladů jsme nějakým způsobem zapracovali do multimediální prezentace. Sběr, úprava a postup zpracování těchto podkladů je popsán v kapitole 4.

Vlastní multimediální prezentace je velmi rozsáhlá a její tvorba byla velmi náročná. Nešlo jenom o to vše shromáždit, ale důležitá byla vnitřní struktura, vyváženost, neustále jsme vyladřovali vnější formu prezentace, terminologii, způsob citací a další parametry. Ve vlastní diplomové práci je v kapitole 5. obsažena pouze struktura částí multimediální prezentace, neboť 262 slides této prezentace jsme museli dát do přílohy diplomové práce. Na začátku této kapitoly v přiložené tabulce kvantifikujeme rozsah prezentace. Kapitola 7. – Literatura a internetové zdroje – je poměrně obsáhlá, protože zahrnuje literaturu a zdroje použité ve vlastní diplomové práci a ještě další literaturu a zdroje použité v multimediální prezentaci.

Cíle diplomové práce byly splněny. Pokusili jsme se popsat možnosti a formy multimediálních prezentací (cíl 1.), i když jsme v této otázce nepronikly příliš do hloubky a do všech možností, navíc technologický rozvoj je v této oblasti velmi rychlý. K cíli 2. - shromáždili jsme všechny důležité podklady související s rozvojem Českých Budějovic a jejich aglomerace, shromáždili jsme nám známé materiály o urbánně geografickém výzkumu v Česku, shromáždili jsme kvalitní zahraniční články o urbánně geografickém výzkumu (v této souvislosti upozorňujeme, že v prezentaci je jen úvodní strana seznamu těchto článků, neboť publikace pracující s tímto seznamem ještě nebyla vydána). Nejnamáhavější bylo vlastní vytvoření multimediální prezentace – cíl 3.

Multimediální prezentace je poměrně rozsáhlá, s velkým množstvím příloh (tabulky, mapy, fotografie, grafy, ...) a hypertextových odkazů. Vzhledem k zadání práce a vzhledem ke strukturaci publikace Kubeš, J. a kol. (2009a,b) bylo obtížné nějaký důležitý segment řešené problematiky potlačit nebo neuvést. Potýkali jsme se s otázkou, jak prezentaci

zestručnit, aby zachycovala vše podstatné, byla záchytnou osnovou pro prezentátora a zároveň, aby ji bylo možné použít i jako studijní pomůcku, současně jsme museli dobře ošetřit citace. Zjistili jsme, že PowerPoint jako software pro dataprojektorovou prezentaci má své nedostatky. Pokud chceme prezentaci rozšířit, je obtížné přidávat další stránky, a to zejména z toho důvodu, že se naruší funkčnost hypertextových odkazů, které nás odkazují na danou stránku v prezentaci. Je tedy zapotřebí při větších úpravách zkontrolovat funkčnost těchto hypertextových odkazů. Předpokládáme, že části připravené prezentace budou využívány, po doplnění, pro dílčí přednášky, bude ale třeba takovéto dílčí prezentace připravit jako nové a vkládat do nich jednotlivé stránky již připravené rozsáhlé prezentace. Bylo by jistě možné prezentaci vylepšit – obohatit ji dalšími fotografiemi, internetovými odkazy, video sekvencemi, atp., to je ale úkol pro další práci.

7. LITERATURA A INTERNETOVÉ ZDROJE

- ČEJKOVÁ, E., OUŘEDNÍČEK, M. (2009): Rezidenční suburbanizace v zázemí Českých Budějovic. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 47 - 58.
- ČEKAL, J. (2009a): Dojížd'ka za prací v regionu Českých Budějovic v letech 1991 a 2001. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 59 – 72.
- ČEKAL, J. (2009b): Migrace obyvatel v regionu Českých Budějovic v letech 1992-2004. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 73 – 86.
- DEMEK, J. a KOL. (2006): Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny. Brno. AOPK ČR. 580 s.
- DOLEŽALOVÁ, G., OUŘEDNÍČEK, M. (2006): Životní styl obyvatel v suburbánní zóně Prahy. In: Ouředníček, M. (ed.): „Sociální geografie Pražského městského regionu“. Praha, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální a regionální geografie, str. 143 – 159.
- DOSTÁL, J. (2007): Informační a počítačová gramotnost – klíčové pojmy informační výchovy. In: Dostál, J. (ed): „Infotech 2007. Moderní informační a komunikační technologie ve vzdělání“, Olomouc, str. 60 - 65.
- DVOŘÁK, J., KUBEŠ, J. (2009): Vývoj průmyslu na území Českých Budějovic od počátku 19. století do 80. let 20. století. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 87 – 104.
- FERENČUHOVÁ, S., HLEDÍKOVÁ, M., GALČANOVÁ, L., VACKOVÁ, B., eds. (2009): Město: proměnlivá ne/samozřejmost. Brno, Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií, 252 s.
- HAMPL, M. (2005): Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. Praha, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, 147 s.

- HAMPL, M. (2009): Postavení Českých Budějovic v regionální a sídelní hierarchii České republiky. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 25 - 33.
- HONNER, J., GRULICH, J. (2006): Obyvatelstvo Českých Budějovic. In: Kopáček, J., a kol.: „Encyklopedie Českých Budějovic“. České Budějovice, Nebe s.r.o., s. 359 – 369.
- HORNÝ, S. (2001): Informatika Power Point 2000. Materiály ke cvičení, Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky, Katedra systémové analýzy, 160 s.
- HŮBELOVÁ, D. (2009): Tradiční, nebo moderní média ve výuce zeměpisu? Biologie – chemie - zeměpis: časopis pro výuku na základních a středních školách. Praha. Státní pedagogické nakladatelství. 2009 (4): 197 – 202.
- JANÍK, T., MIKOVÁ, M. (2006): Videostudie. Výzkum výuky založený na analýze videozáznamu. Padio - edice pedagogické literatury, Brno. 154 s.
- KÁRA, J., KUČERA, T. (1986): Migrační bilance obcí v zázemí velkých měst. In: Ryšavý, T. (ed.): „Nové tendence ve vývoji osídlení Československa“. Československá demografická společnost a Výzkumný ústav výstavby a architektury, Praha, s. 135 – 143.
- KOLEKTIV (1997): Ottova encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM [elektronický zdroj]. Zlín - Aion CS.
- KOLEKTIV (1998): Všeobecná encyklopedie Diderot. 4. Svazek. Praha. Nakladatelský dům OP, Diderot, str. 167.
- KRAFT, S. (2009): Doprava v Českých Budějovicích a v jejich zázemí. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 105 – 119.
- KRAFT, S., VANČURA, M., (2008): Dopravní systém České republiky: efektivita a prostorové dopady. In: Kunc, J., Nunvářová, S., Opluštilová, I. (eds.): Sborník příspěvků ze semináře k "Mezinárodnímu roku planety Země", ESF MU, Brno, s. 7 - 15.
- KUBEŠ, J. (2009a): Územní, stavební a populační vývoj Českých Budějovic mezi lety 1265 – 2007 v historickogeografických souvislostech. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 20 – 30.

- KUBEŠ, J. (2009b): Poloha, struktura, infrastruktura a obraz Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 51 – 113.
- KUBEŠ, J. (2009c): Chataření a zahrádkaření v nejbližším a blízkém rekreačním zázemí Českých Budějovic. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 120 – 141.
- KUBEŠ, J. (2010a v přípravě): Evropská post-socialistická velká města a metropolitní regiony – dvacet let transformace prostorové struktury. Asi 20 s.
- KUBEŠ, J. (2010b v přípravě): Suburbanizace v českobudějovickém metropolitním regionu. Asi 15 s.
- KUBEŠ, J. a kol. (2009a): Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, 166 s. + přílohy.
- KUBEŠ, J. a kol. (2009b): Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II. Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, 189 s.
- KUBEŠ, J., BAUMRUKOVÁ, D. (2009): Strategický plán města České Budějovice 2008-2013 – popis, komentáře a doporučení. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 142 – 153.
- KUBEŠ, J., HAJÍČKOVÁ, J., ŠVEC, P. (2009): Rozmanitost sociální a demografické prostorové struktury Českých Budějovic a jejich zázemí. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 114 – 156.
- KUBEŠ, J., ŠVEC, P. (2009): Populační vývoj v typech sídelních jednotek Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace mezi lety 1850 – 2005. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. a II.“, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, str. 31 – 50.
- KUČA, K. (1996): Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I. díl. Heslo – „Českobudějovická aglomerace“. Praha, Libri, s. 527 – 548.

- KUČA, K. (2009): Urbanistický vývoj Českých Budějovic a jeho odraz v současném urbanizmu města. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II“. Jihočeská univerzita v českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, str. 9 – 24.
- MAŠEK, J. (2006): Role média v edukačním prostředí a vybrané otázky mediální pedagogiky. In: Současné metodologické přístupy a strategie pedagogického výzkumu [CD-ROM]. Plzeň: Pedagogická fakulta Západočeské univerzity v Plzni, str. 1 – 4.
- MUSIL, J. (1977): Urbanizace v socialistických zemích, Praha, Svoboda, 360 s.
- MUSIL, J. (2001): Vývoj a plánování měst ve střední Evropě v období komunistických režimů. Pohled historické sociologie. Sociologický časopis, 37 (3): 275 -296.
- MUSIL, J. (2003): Proměny urbánní sociologie ve Spojených státech a Evropě 1950 – 2000. Sociologický časopis, 39 (2): 137 – 167.
- OUŘEDNÍČEK, M. (2003): Suburbanizace Prahy. Sociologický časopis, 39 (2): 235 – 253.
- OUŘEDNÍČEK, M., ed. (2006): Sociální geografie Pražského městského regionu. Praha, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální a regionální geografie, 159 s.
- OUŘEDNÍČEK, M., TEMELOVÁ, J. a kol. (2008): Suburbanizace.cz. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. 96 s.
- OUŘEDNÍČEK, M., POSOVÁ, D. (2006): Suburbánní bydlení v Pražském městském regionu: etapy vývoje a prostorové rozmístění. In: Ouředníček, M. (ed): „Sociální geografie Pražského městského regionu“. Praha, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální a regionální geografie, str. 98 – 113.
- OUŘEDNÍČEK, M., SÝKORA, L. (2002): Současné změny v rozmístění obyvatelstva a v sociálně prostorové struktuře Prahy. Demografie, 44 (4) : 270 – 272.
- PÁLUŠOVÁ, M., ADAMEC, N., (2007): Multimediálně prostředky IKT a internet vo výchovno - vzdelávacom procese. In: Dostál: „Infotech 2007. Moderní informační a komunikační technologie ve vzdělávání,“ Olomouc 2007, str. 428 - 432.
- PTÁČEK, P. (2002): Suburbanizace v USA a v Německu: zdroj inspirace i ponaučení. In: Sýkora, L. (ed): „Suburbanizace a její sociálním, ekonomické a ekologické důsledky“. Ústav pro ekopolitiku, Praha, str. 9 – 19.
- PULDOVÁ, M., OUŘEDNÍČEK, M. (2006): Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek suburbanizace. In: Ouředníček, M. (ed): „Sociální geografie Pražského městského regionu“. Praha, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální a regionální geografie, str. 128 - 142.

- SEDLÁKOVÁ, A. (2007): Vybrané sociálně-demografické aspekty bývání v suburbánních zónách postkomunistických míst (k otázce existence komunity v suburbánní zóně Prešova). Sborník z 37. konference České demografické společnosti vydaný jako CD příloha časopisu Demografie, 49(4).
- SLÁDKOVÁ, J., BONESCHOVÁ, J., STUHLÍKOVÁ, A., KREMLÁČKOVÁ, M. (2010 v přípravě): Dopravní poloha krajských měst ČR. Kolektivní práce na předmětu KGE/UGMA. 4 tabulky. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie.
- SÝKORA, L., ed. (2002): Suburbanizace a její sociální a ekologické důsledky. Praha, Ústav pro ekopolitiku, o. p. s., 191 s.
- SÝKORA, L. (2002): Suburbanizace a její důsledky: výzva pro výzkum, usměrňování rozvoje území a společenskou angažovanost. In: Sýkora, L. (ed.): „Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky“, Ústav pro ekopolitiku, o. p. s., Praha, str. 9 – 19.
- SÝKORA, L. (2003): Suburbanizace a její společenské důsledky. Sociologický časopis, 39 (2): 55 – 71.
- SÝKORA, L. (2007): Výzvy postsocialistického města. ERA 21, 2007(3): 54 – 57.
- VITURKA, M. (2009): Pozice Českých Budějovic v rámci krajských měst České republiky z hlediska kvality podnikatelského prostředí. In: Kubeš, J. a kol.: „Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II“. Jihočeská univerzita v českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, str. 34 - 46.
- ZOUNEK, J., KRÍŽ, R., KUNZOVÁ, Z. (2003): Internet nejen pro studenty. Jak hledat a najít. Praha. Grada Publishing. 104 s.
- ftp://ftp.c-budejovice.cz/Oupa/UP/UPnM_CB_zmeny_14_34.pdf, 5.12.2009
- http://cs.wikipedia.org/wiki/GRASS_GIS, 10.4.2009
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/E-learning>, 31.10.2009
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Interaktivn%C3%AD_tabule, 3.11.2009
- http://cs.wikipedia.org/wiki/NASA_World_Wind, 3.5.2009
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/OCAD>, 3.5.2009
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Prom%C3%ADtac%C3%AD_stroj, 1.10.2009
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Software>, 10.4.2009
- <http://earth.google.com>, 3.5. 2009
- http://en.wikipedia.org/wiki/Microsoft_PowerPoint, 13.8.2009
- <http://geography.cz/sbornik/category/abstracts>, 5.12.2009

http://geoportal.cuzk.cz/wmsportal/main.asp?map_id=3&CRS=EPSG:102067&BBOX=-758090.74206,-1168190.193025,-752446.300664,-1163956.861978, 10.12.2009

<http://gis.kraj-jihocesky.cz/mapy/povodnekonceptce/mapviewer.jsf>, 11.12.2009

http://knihovnam.nkp.cz/docs/SIKP_def.pdf, 26.4.2009

<http://maps.google.cz/maps?hl=cs&tab=wl>, 2.2.2010

<http://maps.google.cz/maps?hl=cs&tab=wl&q=%C4%8Desk%C3%A9%20bud%C4%9Bjovice>, 10.12.2009

<http://mapy.c-budejovice.cz/tms/zaklad/index.php?frame>, 10.12.2009

<http://mesto.budweb.cz/membrubriky.asp?id=36>, 13.4.2010

<http://mesto.budweb.cz/rubriky.asp?rubrika=16&id=8&page=1>, 10.12.2009

http://nd01.blog.cz/142/262/3a3a5996f1_42945329_o2.jpg, 12.3.2010

<http://paluba.eu/wp-content/uploads/ceske-vrbne.jpg>, 15.2.2010

<http://powerpoint-navod.sweb.cz/grafika.html#g4>, 6.9.2009

<http://sreview.soc.cas.cz/cs/archive>, 5.12.2009

<http://tvorbamap.shocart.cz/kresleni/ocad.htm>, 25.4.2009

http://up.kraj-jihocesky.cz/files/ZUR7_2_3A.pdf, 21.2.2010

<http://usj.sagepub.com>, 5.12.2009

http://vitejtenazemi.cenia.cz/voda/popup_img.php?img=1&system=voda, 26.1.2010

<http://w3.rkk.hu/profile.html>, 5.12.2009

<http://web.budweb.cz/mapa>, 10.12.2009

http://web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/acta/auc_issues.html, 5.12.2009

<http://web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/urrlab>, 5.12.2009

[http://www2.czso.cz/x/redakce.nsf/i/geograficka_mapa_spravniho_obvodu_orp_ceske_budejovice/\\$File/3102_%C4%8Desk%C3%A9%20bud%C4%9Bjovice.jpg](http://www2.czso.cz/x/redakce.nsf/i/geograficka_mapa_spravniho_obvodu_orp_ceske_budejovice/$File/3102_%C4%8Desk%C3%A9%20bud%C4%9Bjovice.jpg), 9.2.2010

[http://www2.czso.cz/x/redakce.nsf/i/administrativni_rozdeleni_okresu_cb_k_1_1_2008/\\$File/%C4%8Cesk%C3%A9%20Bud%C4%9Bjovice.gif](http://www2.czso.cz/x/redakce.nsf/i/administrativni_rozdeleni_okresu_cb_k_1_1_2008/$File/%C4%8Cesk%C3%A9%20Bud%C4%9Bjovice.gif), 9.2.2010

[http://www2.czso.cz/x/redakce.nsf/i/administrativni_rozdeleni_okresu_cb_k_1_3_2001/\\$File/311_CB_1.jpg](http://www2.czso.cz/x/redakce.nsf/i/administrativni_rozdeleni_okresu_cb_k_1_3_2001/$File/311_CB_1.jpg), 9.2.2010

<http://www.avmedia.cz/index.asp?module=ActiveWeb&page=ProductPage&idKat=11>, 11.10.2009

http://www.avmedia.cz/index.asp?module=ActiveWeb&page=WebPage&s=kategorie_projektoru, 2.10.2009

http://www.cd.cz/static/mapy/zelsit/kol_kjr.gif, 20.1.2010

<http://www.cd.cz/static/mapy/zelsit/koridory.gif>, 20.1.2010

http://www.c-budejovice.cz/SiteCollectionDocuments/4_ČBpanorama_2-4364.pdf,
10.12.2009

[http://www.c-budejovice.cz/SiteCollectionDocuments/SPM_CB_verze_1582008FINALPOSEAhodnoceni_
bezpřiloh-0260.pdf](http://www.c-budejovice.cz/SiteCollectionDocuments/SPM_CB_verze_1582008FINALPOSEAhodnoceni_bezpřiloh-0260.pdf), 5.12.2009

http://www.c-budejovice.cz/SiteCollectionDocuments/CB_cyklo_mapa-4362.pdf, 10.12.2009

[http://www.c-budejovice.cz/cz/zivotni-prostredi-bydleni-doprava/zanadrazni-
komunikace/PublishingImages/Zanadrazka-orientacni%20mapa.JPG](http://www.c-budejovice.cz/cz/zivotni-prostredi-bydleni-doprava/zanadrazni-komunikace/PublishingImages/Zanadrazka-orientacni%20mapa.JPG), 15.2.2010

<http://www.ceskedalnice.cz/video/d3-stredocesky-kraj-vizualizace-2008>, 13.4.2010

http://www.dalnice.com/mapy/cesko/cr/mapa_cr_delena_nahledy.htm, 20.1.2010

<http://www.dasis.cz/Leto/cz/CechyJ.htm>, 26.1. 2010

http://www.dpmcb.cz/files/Image/planek_MHD_od_14122008.gif, 14.2.2010

<http://gis.kraj-jihocesky.cz/mapy/povodnekoncepte/mapviewer.jsf>, 10.2.2010

<http://www.linuxexpres.cz>, 12.4.2009

[http://www.linuxexpres.cz/software/interaktivni-tabule-smart-board-v-
linuxu?highlightWords=Smart+board](http://www.linuxexpres.cz/software/interaktivni-tabule-smart-board-v-linuxu?highlightWords=Smart+board), 12.4.2009

<http://www.lupa.cz/clanky/pocitacova-gramotnost-zpusoby-ziskavani>, 6.4.2009

<http://www.mapy.cz/#mm=TTtP@x=133133312@y=131996160@z=11>, 14.2.2010

<http://www.menhir.cz/images/novinky/city1.jpg>, 15.2.2010

<http://www.meopta.com/index.php?id=131&lang=en>, 1.10.2009

[http://www.naturfoto.cz/vyhledat/?retezec_search=%C8esk%E9+Bud%ECjovice&hledat.x=0
&hledat.y=0](http://www.naturfoto.cz/vyhledat/?retezec_search=%C8esk%E9+Bud%ECjovice&hledat.x=0&hledat.y=0), 19.2.2010

[http://www.obeckruh.cz/kino/index.php?nid=2570&lid=CZ&fn=photodetail&oid=303163&pi
d=303148&cc=PHOTOIMG&ci=0&ei=3](http://www.obeckruh.cz/kino/index.php?nid=2570&lid=CZ&fn=photodetail&oid=303163&pid=303148&cc=PHOTOIMG&ci=0&ei=3), 1.10.2009

[http://www.obrazky.cz/detail?id=eJyVjktzgjAAhO/5L4WQSJXOOJ0WqCWKrQqiXJwEUK
AJpLyHX1/7uvXS2%2B7M7n4bLQzE0LYdSH1x84fezSw7X%2BxHOnuRjk200N0xKgxEgz
UHGkAQnDPeJNVcAxoG9HkLI6vsVnjNjweSU1Mfw4NsjwFsj7jsXrFtRD8E4ruQeNxcjk7
vWk717VMrPKw/9Uh8W1/CK9HcW2vT1zdCdrHgebgLc4b3bWzBwTXDfhdsjO2CBJ4Xtz
uNY1aEk%2BDJ1jzNH7cZFGFBouZds5v5HLw/XlrWB4XkN6hyY2co49PGtfKu9fOh6Q6r
yiB6E%2BgT0YO0aeSdqvZ9r7yVMkqUaFSbtBWsoBmvVQjhDM3w7FQLyrmSy8ufDVI2
ZVwkStoIMNWBfgvQb04kcUaxIrOoTmgVpUpUCjWr7/9z8muS0fOEIaxhNIVTlqAPC5m
U%2BQ&sId=R29nTe4hwk-cX1sKDXIU](http://www.obrazky.cz/detail?id=eJyVjktzgjAAhO/5L4WQSJXOOJ0WqCWKrQqiXJwEUKAJpLyHX1/7uvXS2%2B7M7n4bLQzE0LYdSH1x84fezSw7X%2BxHOnuRjk200N0xKgxEgzUHGkAQnDPeJNVcAxoG9HkLI6vsVnjNjweSU1Mfw4NsjwFsj7jsXrFtRD8E4ruQeNxcjk7vWk717VMrPKw/9Uh8W1/CK9HcW2vT1zdCdrHgebgLc4b3bWzBwTXDfhdsjO2CBJ4XtzuNY1aEk%2BDJ1jzNH7cZFGFBouZds5v5HLw/XlrWB4XkN6hyY2co49PGtfKu9fOh6Q6ryiB6E%2BgT0YO0aeSdqvZ9r7yVMkqUaFSbtBWsoBmvVQjhDM3w7FQLyrmSy8ufDVI2ZVwkStoIMNWBfgvQb04kcUaxIrOoTmgVpUpUCjWr7/9z8muS0fOEIaxhNIVTlqAPC5mU%2BQ&sId=R29nTe4hwk-cX1sKDXIU), 16.2.2010

<http://www.obrazky.cz/detail?id=eJyVjt1uozAQRu9514LBQKFSstEoXlsYC2iTESXxnBIgNiB%2BC09fVru9372aoxl93xwWuEZqHIZP1N2jcjtFheeXAV6o897sfKST6JhS6Rr0HAsFPiu6o9wK0WftRldMW6FvB8C8egwhh3y2xmuF8kz2VihjO1xcyaTbfyS%2BhaoYkMvWjZK7vBpul0I8s0XP02CSzBA2SVauHpJI0fEAz2tGskSfUkhGEphiv%2BzF%2B2knVsU58rYzSnYTOKUAJblHLnG78oJO6591v6/w489N/PxWR9UrIp5%2BjEox4OAE6Btvw3N8jS5xePiVI7zfbJQLnqD8eJLjzX2V96PPIhOeH7PIEiyHBsvhWfrcuKHF95W875sXTaMty4tRbSkvapUtWlOPNa8yAwBDSweelfVYsMxSy%2Bb%2BL5G/bKp5L4ViAaBAw1nnd1ZmvKCM2hSsy373qKyWWtH9%2BB9zfW10INCpC2wns5nlUM7YFyHOqoI&sId=R29nTe4hwjxsX15GhEtM&s=img,16.2.2010>

<http://www.obrazky.cz/detail?id=eJyVjt1uozAQRu9514LBQKFSstEoXlsYC2iTESXxnBIgNiB%2BC09fVru9372aoxl93xwWuEZqHIZP1N2jcjtFheeXAV6o897sfKST6JhS6Rr0HAsFPiu6o9wK0WftRldMW6FvB8C8egwhh3y2xmuF8kz2VihjO1xcyaTbfyS%2BhaoYkMvWjZK7vBpul0I8s0XP02CSzBA2SVauHpJI0fEAz2tGskSfUkhGEphiv%2BzF%2B2knVsU58rYzSnYTOKUAJblHLnG78oJO6591v6/w489N/PxWR9UrIp5%2BjEox4OAE6Btvw3N8jS5xePiVI7zfbJQLnqD8eJLjzX2V96PPIhOeH7PIEiyHBsvhWfrcuKHF95W875sXTaMty4tRbSkvapUtWlOPNa8yAwBDSweelfVYsMxSy%2Bb%2BL5G/bKp5L4ViAaBAw1nnd1ZmvKCM2hSsy373qKyWWtH9%2BB9zfW10INCpC2wns5nlUM7YFyHOqoI&sId=R29nTe4hwruUX15WwCjV,16.2.2010>

[http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf058/\\$file/s34-pdo-budejovice.pdf,15.2.2010](http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf058/$file/s34-pdo-budejovice.pdf,15.2.2010)

http://www.rvccr.cz/etc/horni_vltava_A3.pdf,15.2.2010

http://www.sav.sk/index.php?lang=sk&charset=&doc=journal&journal_no=9,5.12.2009

<http://www.soc.cas.cz/departments/cz/4/4474/Socioekonomie-bydleni.html,5.12.2009>

<http://www.sowi.hu-berlin.de/lehrbereiche/stadtsoz,5.12.2009>

<http://www.travelguide.cz/cz/turistika/dopravni-spojzeni/zeleznicni-stanice-ceske-budejovice?strSection=map&strRouterStartName=Železniční stanice České Budějovice&lngRouterStartS42X=3462701&lngRouterStartS42Y=5426981,15.2.2010>

http://www.ubytovani.cz/_data_/fotos/00072500/72393.jpg,19.2.2010

<http://www.ufz.de,5.12.2009>

<http://www.uspesnaprezentace.cz/pomucky-a-technika/diaprojektor,11.10.2009>

<http://www.ut.ee/en/528199,5.12.2009>

<http://www.uur.cz/default.asp?ID=2172,5.12.2009>

**8. PŘÍLOHA – URBÁNNÍ GEOGRAFIE ČESKÝCH BUDĚJOVIC A
ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE (samostatná příloha na CD)**